

پدیده شدنِ رخوا

تألیف صریح سکنی

SELF UNDRESSSTANDING

EDITOR, MEHRAN SOLGY

قيمت ۳۷۰ تومان

تألیف مهران

۱۸۰

۲۲۰

پیدا شدن در خود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي»

«پیدا شدند در خود»

نوشتہ:

مهران سُلَگى (عبدالرحمن)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«هُوَ اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لَهُ الْحَمْدُ

فِي الْأَوَّلِ وَالآخِرَةِ، وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تَرْجِعُونَ»

«اوست خدا- نیست خدائی جزاو - برای اوست سپاس درابتدا و انتها
و برای اوست حکم و به سویش بازگردانیده شوید.»

فرموده بود، دیدار دوست خواهی، کلامی از گیسوی دلربای او، گوی تا آبی
دستانت چشمان سیاه او را طلب کند.

دست دلت را بر آستان قدم نگاه او گیر و بندی از گیسوی او بر پای بست
دلت بند تا هماره همای شمع دیدار، جمع نشین مجلس خلوت باشد.

ای طالب، جهدی کن که بینای دیده دیده ها گردد.
گواه گیر چشمانت را بر دستها.

سلمان باش و اسلام را بر چشم دلت وارد کن تا تعین برخیزد و همه یکی
 بشوی و فرج دیدار، رخ آفرین حاصلت گردد.
همو که دنیا را پر از عدل وداد خواهد کرد.

«تبارک اللہ ذوالجلال و الاکرام»

صفحه	فهرست موضوعی
۷	۱- دیباچه
۱۴	۲- مقدمه مؤلف
فصل اول	
۱۸	«حضور معشوق»
۱۹	۳- دو کلام حرف عاشقانه
۲۵	۴- حلقة دام عشق
فصل دوم	
۲۸	«آموزش‌های عرفانی شیخ ولی»
۲۹	۵- خروج از نفوذ قدرت ناخودآگاهی
۳۱	۶- فرشی به وسعت بی‌کران دریا
۳۴	۷- حلقة عشق
۳۶	۸- دستهای مهربان
۳۹	۹- شاگرد شیخ عارف شدم

فهرست موضوعی

صفحه

فصل سوم

۴۴	«راز فقر در بی نیازیهاست»
۴۵	۱۰- بینای دست دوست گشتم
۵۱	۱۱- خواستگاری
۶۰	۱۲- کمک استاد
۶۳	۱۳- ازدواج این امر مقدس
۶۹	۱۴- اسرار خورشید

فصل چهارم

۸۴	«حکمت‌های دیدار»
۸۵	۱۵- ماه چهره خورشید در ظلمت شب است
۹۰	۱۶- زردی رخسار عاشق، صحبت خوف و رجاست
۹۵	۱۷- پندار، منتج از دیدار
۹۸	۱۸- دیدار کمان ابرو
۱۰۲	۱۹- آخرین صحبت

تقدیم به :

«آنان که بر جمیع صفات جمالی، حضور جلال را متظاهر بر دستان
دل نموده اند و جذبه نگاه اریکه نشین دل، سکرات مودت را جاری بر
دیدگان استورهای لوح محفوظ در ستر مکنون نموده است و [باء] جمع
نشین خلوت انس واصلشان است و هماره رب مینای زجاج طور سینای
حاضرند در بُر شاهد و ستاره ثاقب آتشکده عشقند تا مشوقان،
مشعشع از تابناک نوید، نفس حفّشان گردند.»
در ضمن از آقایان، استاد مهرداد سلگی، داود حقی، رضا مهدوی،
امیر نیکخواه، فرهاد بلاش، محمود جباری مطلق، سید حبیب میرحسینی
و محمد فراهانی که این حقیر را در راه چاپ و نشر این مجموعه یاری
نمودند صمیمانه تشکرمی نمایم.

التماس دعا مهران سلگی

شناسنامه

نام کتاب: پیدا شدن در خود

مؤلف: مهران سلگی

ویراستار: استاد مهرداد سلگی - معزالدین

تیراژ: ۳۰۰۰

آدرس مؤلف: تهران - ص.پ. ۱۵۷ - ۳۳۳۱۵

هرگونه برداشت و استفاده از این کتاب منوط به اجازه مؤلف است.

ناشر: نشر دانشگاه

طرح جلد: استاد امیر حسین گوهريان

حروفچيني: پرتو اردبيهشت تلفن: ۰۳۴۵۲-۶۴۰

تاریخ نشر: زمستان ۷۵

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ»

«دیباچه»

آنچه مسلم است و متقن، اینست که ظهور از اوست و خروج از شعاع
تشعشعات حضور حق خود تجدید میثاق با حق است از حق به حق.
در وادی منا رفتن و خلوت گزیدن از گذر طiran صفا به مروه و جلوه دیدار
مشعر، حاصل می‌شود که احرام بسته کوی دلدار گردیم و زنده‌گردیم به آب
زمزمی که از درون حرم به بیرون ظاهریه قلبیه تراوش می‌کند.
آنگاه میثاق جدید حاصل می‌شود.

اگر در حیرانی خلوت دل که حریم حرم کبریاست تداخل حضور به قرب
اندرون تشرّف یافت آنگه عرفه را مُدرک محضر عقل خواهی شد.
حضرت دیدار در جلوه اغیار، غنیمتِ محضر، حضور است.
آنگاه که گرام بر مکارم حسنہ سبقت گرفت و رحمت واسعه بر بی‌کرانة
چشم دلبر حضور خود را ثبیت کرد آنگاه وارد وادی «ولایت» خواهی شد که
سرچشمۀ نورانیت این رغبت و بندگیست به بند ولی.
الله ولی آنان است که ایمانی پس از ایمان می‌آورند.
ولایت نور حقیقت حق است.

«ولایت»^(۱) در معنی لغوی یعنی دوستی و از ریشه ولی می‌آید، یعنی
سرپرست.

۱- قسمتی از کتاب (معرفة الحدیقه و باب الهدایة) : (باغ معرفت و درب هدایت) از مؤلف که
به زودی به نشر می‌رسد و چون تناسب با موضوع داشت در اینجا آمد.

این دو معنا عام وساده است. ولی از دیده اهل معرفت، اهل مشاهده و مکاشفه و اهل الله، آنان که دست از پهلو کشیده‌اند و کجاوه چوبین در زمین زمان گذاشته و رفته‌اند، ولایت یعنی: روئیت نمودن نور در زجاج دل و پس عارض آن را گذر کردن و گذشتن از خودی خود و جهیدن از حجاب نورانیت و شکستن قفل دل و زدن قفلی به دل از جنس نور دل.

روعیت چهره جمال جمیل رب بر آئینه بدون زنگار دل است و متمسک

شدن به اسم العظیم اعظم و اظهار به عجز توسط تلقین جمیع اسماء و صفات و اذ کارِ متظاهره در بواطنِ اسم الاعظم.

متمسک شدن است، آنهم به عروة الوثقی، این دستگیره محکم. اهل دل

دانند که این دستگیره محکم چیست مقامش؟

منزل و مقصیدِ مقصود مقام آن تا به کجاست؟

اگر نور ولایت و حُسن هدایت در بدایت و انجام، به قلب و جوف باطنی هر انسانی وارد بشود و بایع و متصل به آن گردد، می‌بیند آنچه را بایسته دل است و می‌رسد به آنجایی که خود ولی مطلق در باطن او جای گیرد.

عظیم می‌شود از کران تا بی‌کرانها و مرکزیت پیدا می‌کند بر تمامی افلاک و کهکشانهای باطنیه و ظاهریه.

در عبارت ساده‌تر اینکه: معرفتی که از دیدار انوار حق حاصل می‌شود ولایتی را به دل و جان انسان هدیه می‌دهد که او را به تقرّب برساند.

آن تقرّب روحانی که ولی و صاحب امر را حاضر و ناظر بر کلیه اعمال ظاهری و باطنی خود بداند و مدد از او خواهد و به حق اليقین واقعی برسد.^(۱)

۱- قال الله تعالى في قرآن مجید «الله يعلم بـأنَّ الله يرى» «آیا نمی‌دانند که خدا آنها را

خروج و ورود به ولايت چيست؟

خروج و ورود به وادی بی کران ولايت یعنی شکستن بتهای موجود در حرم دل با تبر ابراهیمی و بریدن سر نفس در تجلیگاه درون، آنگاهی که، احرام بند کوی معشوقيم و در طواف دل، رخ را به سجود و اسجاد بیاوریم تا اضداد باطنی که مخالفت بر سجود دارند با حربه ۲۱ سنگ یعنی هفت دسته سه تایی که می شود بیست و یک، آن را دور کنیم و مقام جمع در تفرقه حاصل شود آنگاه که هفت سنگ در یک مقام و ۱۴ سنگ در یک مقام دیگر، که کامل شود بروان راندن اضداد، به یمن وادی هفتم.

آنقدر باید در پاک کردن این کعبه دل از اضداد و بتها و آرزوها و تمنیات و وابستگی ها و... کوشش نماییم تا به توسط رسولهای ظاهری و باطنی متولد نماییم، علی نورانی را در قلب و حرم دل و کعبه باطنی که محل و مأمون نور است و علی را که نور محض است و سرسلسله ولايت مرتضویه در قلب به ظهور کمالات برسانیم تا زنگار غبار را با تشریف به مقام ولايت حضوری پاک نماییم و ابراهیم وار سرحلقه درب دل را محکم بکوبیم.

باید آنقدر در رفع شباهات کوشاشویم و ابراهیم وار حنیف و مسلمان باشیم و از بیم لهیب آتشها نهراسیم تا با آرام شدن نفس و تغییر متغیرات نفس را از اماره و لوامه به مطمئنه برسانیم.

آنگاه است که همین آتش نفس بدنها و این گلخن به گلستان تبدیل می شود زیرا که نفس آرام شده و مطمئن گردیده آنهم به حضور او . تا حضور نباشد و دل را به حضور او ایمن^(۱) نکنیم، روئیت نورالله در وادی حریم دل دست

می بیند»

۱- «الا بذكر الله تطمئن القلوب»

نمی‌دهد و نفس مطمئن نمی‌شود.

خروج از ولایت یعنی:

دیدن ناقهٔ نورانی و سوار شدن بر مرکب باطنی صالحیه - همانند حضرت صالح که مرکبی چنین داشت. - شدن است که بیابانهای حیوانی را طی با آن چنان مرکبی نماییم.

و دیگر مقام خروج از ولایت که ورود به وادی امن است دیدن شجرهٔ طيبة نورانیه طوباست.

نه آنکه خارج شویم و منکر گردیم بلکه خروج یک اصطلاح است و در واقع خروج از ولایت یعنی ترک آداب و سلوک است بر سلوکی دیگر. ترک همهٔ اختیارات و اوهام.

«هان که دل به یاد خدا آرام گیرد.» اگر دل آرام شود. حرّم‌ش محل امن خواهد شد. آیة قرآن و هذا البلد الامین» و این وادی امن و آسایش است. خدا مُثُل خود را به نور زده است که نهایتاً به زیتونی منتهی که نه شرقی است و نه غربی «الله نور السموات والارض...» و درجای دیگر می‌فرماید: قسم به تین و زیتون . و تین که مقام شهر امن و آسایش است و این طور سینین و ما خلق کردیم انسان را در بهترین روزها. که روز حالت فعال و هوشیاری کامل است و مقام شهود ربت است در تجلیگاه حضور.

این مقام همان مقام نور الله است که در آیه نور آمده. آن زیتونی است که آخرین و نهایت سلوک و عشق است نه شرقی است و نه غربی و نه متمایل به نفسانیات است و نه متمایل به عقلانیات. این عشق که در جوف دل است و از ثمرة درخت نور است همان ذکر مطمئن‌کننده دل و جان است. تا این مقام و شهود دست ندهد روح از این قوالب به سوی معشوقة کلیه پدیده‌ها حرکت نمی‌کند و مقامات جمع و تفرقه و صوت و سکوت، حرکت و سکون دست نمی‌دهد تا دل آینهٔ تماشاگه راز گردد. یرد استهایی که از آیات مبین قرآن کریم سرده است، تفسیر نیست بلکه صرفاً برداشت و استنباط ذوقی سخنی است.

اگر به طور تجلی برویم و نور الهدایی مولا را ببینیم، امام و پیشوایمان حضرت اریکه نشین و مسنند نشین دل، ظاهر می‌شود بر خضری که آب حیات خورده به کاس نبی و مولا.

«هرکس صدای حق را شنید، ولی ظهور جمال حق را ندید نرسست و به کمال ولايت و نهايٰت و صايت نرسيد.»

اصل ولايت کجاست؟

اصل ولايت در خانه محمد مصطفی (ص) است و ظهور آن از خانه مولا و از اوست.

از اوست که ظهور نمود در ظاهر حرم خدا و سرالله را محفوظ داشت در باطن خانه خود که همان ظاهر به ظهور رسیده نورالسموات است.

در ظاهر امر هم می‌بینیم که پیامبر خدا عزیزترین عزیزانش را، نهايٰت عشق و ظهور و معرفتش را، بی بی فاطمه زهرا (س) را به دست کسی می‌دهد که زاده شده درون خانه خدادست.

زهرا (س) ظاهر شد بر تاریکیهای آسمانها، نه آن آسمانهایی که ما در نظر داریم، آسمانهای علم، آسمانهای شهود و غیب و نور لحظه دیدار و روئیت دیده دیده هاست.

اصل ولايت در ظاهريست که مخفیست.

آن ظاهري که ظهور نمود در خانه محمد (ص) و داخل شد بر نور علی که جمع بين نور گشت و شد نور علی نور و نور من نور نور و مخفی گشت در نور علی و اسرار و

(۱) رازهای پرده غیب را با خود برد

۱- پاورقی در بحار از کتاب کنز الفوائد کراجی از کتاب مصباح الانوار شیخ طایفه نقل کرده از انس بن مالک که شنیدم پیامبر فرمود:

ای عمو بدان که خدای تعالیٰ مرا و علی و فاطمه و حسن و حسین را آفرید پیش از آنکه آدم را بیافریند آنزمان که نه آسمان افراسته بود و نه زمین گسترده و نه تاریکی و نه روشنایی و نه خورشید و نه ماه و نه بهشت و نه آتش. عباس گفت: پس چگونه بود شروع و آغاز آفرینش شما یا رسول الله، رسول خدا فرمود ای عمو: چون خدا خواست ما را بیافریند سخن گفت به کلمه‌ای که از آن نوری خلق کرد پس کلمه دیگری گفت و از آن روحی آفرید.

سپس نور و روح را به هم آمیخت و پس مرا و علی و فاطمه را و حسن و حسین را خلق فرمود. ما تسبیح او می‌گفتیم آنزمان که تسبیحی نبود و تقدیس او می‌کردیم آنزمان که هیچ تقدیسی نبود. پس چون خدا خواست ایجاد مصنوعات خود کند نور مرا شکافت و از آن عرش را آفرید پس از نور منست و نور من از نور خدادست و افضل از عرش است.

پس نور برادرم علی را شکافت و از آن ملائکه و فرشتگانی را آفرید پس ملکه‌ها از نور برادرم علی است و نور علی از نور خدادست و علی افضلست از ملائکه.

پس نور دخترم فاطمه (س) را شکافت و از آن آسمانها و زمین را آفرید و آسمان و زمین از نور دخترم فاطمه است و نور دخترم فاطمه از نور خدادست و دخترم فاطمه از نور خدادست و دخترم فاطمه افضلست از آسمانها و زمین پس شکافت نور فرزندم حسن را و از آن آفتاب و ماه را آفرید پس آفتاب و ماه از نور فرزندم حسن است و نور فرزندم حسن از نور خدادست و فرزندم افضلست از آفتاب و ماه و پس شکافت نور فرزندم حسین را و از آن بهشت و حورالعین را آفرید و بهشت و حورالعین از نور فرزندم حسین است و نور فرزندم حسین از نور خدادست و حسین فرزندم افضلست از بهشت و حورالعین.

سپس ظلمتها را امر فرمود که بگذرد بر ابرها و هواهای جلو چشمها پس آسمانها بر ملائک تاریک شد. ضجه و شیون ملائک به تسبیح و تقدیس بلند شد و گفتند: خدای ما و سیدما. بحق این نورهای مقدس این تاریکیها را از ما برطرف گردان.

هر که بخواهد بر آن اسرار علم پیدا کند باید که از خانه علی بگذرد. همانا
پیامبر شهر علم است و علی درب آن و فاطمه (س) میوه و ثمره و نهایت علم آن
است.

فاطمه نور محض ولایت است که متجلی شده ز نور الله است و جلایافته
وجه الله.

همین گونه شد که او مخفی از دیدگاه همگان است. دانم که فهم کردن بیش
از این نگویم گر بیش می خواهی نیک تأمل کن.

پس خدای تعالی از نور دخترم فاطمه قندیلها بپرون آورد و در وسط عرش آویزان نمود.
پس روشن شد آسمانها و زمین به نور تابناک و به همین جهت زهراء نامیده شد سپس ملائک
عرض کردند ای خدای ما و ای سید ما این نور روشن که آسمانها و زمین را تابناک ساخت
نورکیست؟

خدا وحی نمود به آنها که این نوریست که از نور جلالم بپرون آوردم. برای فاطمه دختر
حبيبم و زوجة ولی و برادر پیغمبرم و پدر حجتهايم. ای ملائک شما را گواه می گیرم که ثواب
تسویح و تقدیس شما را تا روز قیامت برای این زن و شیعیان و دوستان او فراردادم.

«بسم الله الرحمن الرحيم»

«مقدمه مؤلف»

حمد و سپاس از برای ذات هستی بخش حضرت هو سزاست که هویدای وجود است و پیدای نهان. با توکل به خدا و توسل به ائمه هدی وارواح شامخه اولیاء الله و عنایتهای خاصه حضرت حق باری تعالی مجموعه هفت جلدی را آغاز نمودم که دراین هفت جلد شرح سلوک به مبداء و طی طریقهایم را با زبان بی زبان بیان کرده‌ام هر چند کلامم قاصر است. اولین این مجموعه که به نام «معشوقه پنهان» بود را به شما خوانندگان عزیز تقدیم نمودم.

عرفان یعنی شناخت، شناختی از جهت شهودی و دیداری و کسب معرفتی و مقرب شدن و نزدیک نمودن خود به خداوند متنان برای کسب فیض.

در حرکت به سوی کوی الله هر کسی در این عالم ساز خود رامی زند و ادعائی براین مدعیات دارد که طریق و راه من و ما صحیح ترین راههایست. ولی ما شیعیان معتقدیم که راه اسلام و تشیع صحیح ترین راههایست و سهل الوصول ترین آنها و آن بی کرانهایی که پیامبر ما به قدم مبارکشان آن مکانها را مزین به نور الله نموده است را حتی ادیان دیگر و همینرا ندارند چه برسد به قدرت درکش.

در این هفت جلد شرح مشاهداتی را که در سیر الى الله در زیر نظر اساتید عرفان [که به دور از جامعه نبوده و همانند بعضی از مدعیان عرفان خود را

محبوس صنایع نکرده‌اند] گذرانده‌ام را آورده‌ام تا سالکان کوی حق که در ابتدای راه هستند بدانند که به چیزی باید عنایت داشته باشند، همچنین منتهیان بدانند که اگر بایع و متصل به این حقایق نشده‌اند باد بر دست هستند و سریع‌تر فکر اصلاح خود نمایند که محدوده حصر عرصات کوتاه است فکر سر خویش نمایند و به دور از خدعاً دیگران راه نورانی مولا را با قدمهای ناپاک خود آلوده نکنند.

شرح قسمت یکه در دیباچه آمده بود ریزه‌ای از اسرار ملکوتی بود که در لوای استعارات گرد شده تا آنان که طالب سرند گرد آن مجموعه گردند و آنان که می‌خواهند حافظ سر باشند این مطلب را به دیده همت دارند تا مجموعه بعدی نیز فراچنگ رسد.

روئیت دیدار حق و جمال و جلالش آنگاه بر سالکی دست می‌دهد که دفتر دل را با کتاب آفرینش همنوا نماید و اضداد و بتهای باطنی را بیرون راند باشد و زباناً و قلبیاً مقرّ به عجز در مقابل حق و حقایق باشد تا دامن کفر اعظم بدرد.

در این مجموعه سعی در عرضه حصولیات قلبی خودم نبوده از برای ریا و یا مطرح کردن خود و پیدا کردن اسم و رسم زیرا آنکه دل در تمنیات دارد هرگز سر در تجلیات ندارد. اسم و رسم یافتن در دار ملک کار ابلهان است و مریدی و مرادی کار آنان است که وقت زیادی دارند و دلی در تب و سوز و گداز عشق. ولی ما نه عاشقیم و نه معشوق و نه آنکه این خلعت‌ها را بر تن می‌کنیم. کلیه نامها را به دور افکنده و احرام بند کوی معشوقیم بی‌ریا.

همین جامه احرام ما را بس است.

این مجموعه را از برای آن تصنیف نمودم که تا جوانان عزیز کشورم این شیعیان مملکت آقا امام زمان (عج) بدانند که باید آنقدر رشد کنند و در معارف الهی غوطه ور بشوند که هر کدام خود مدعیان دار ملک ملکوت به نام خودشان

باشد.

بروند برای خود دست مایه‌ای و توشه‌ای بردارند، و به کنه و ذات دینمان بیشتر پی‌ببرند و هرگز سایه روح عظیم ولایت را به هوسهای زودگذر که بعضاً در بین جوانان دیده‌می‌شوند نفوذ نشوند.

بایستی که با خود سازی و خودشناسی کامل که کسب می‌کنند قدم در آستان فرافکن بگذارند و راهی از این سوی خودی و خود به آن سوی ناخودآگاهی و فراحسی بازنمایند.

عزیزان سخن کوتاه اینکه اگر شما در معارف الهی غوطه ور بشوید و آنقدر سیر نمایید که هر لحظه در حضور و شهود حق باشید ولی ذره موبی پا را از قوانین شریعت مبین اسلام فراتر بگذارید و خدای ناکرده بدعتی بگذارید یا اینکه ذره موبی در بجای آوردن شریعت سنتی نشان دهید شهود و دیدار حق هیچ هدیه‌ای به شما نمی‌دهد و ابدآ هیچ ارزشی ندارد.

یعنی شما می‌خواهید بگویید فرضاً اگر به یقین کامل هم رسیدید و تکلیف از گردنتان برداشته شد از امیرالمؤمنین یا اولیا عظام، نعوذ بالله عظیم‌تر شده‌اید؟ آنان تا آخرین لحظات فروبستن چشم از این دنیا، ترک فرایض نمی‌کردند و سنن مبین شریعت را بجای می‌آوردن.

خیلی زیرک و هوشیار باشید که در این راه دزدان طریق بسیارند، مبادا هر که داد از عرفان زد جذب خدعاً و نیرنگش بشوید، خیلی دقت کنید که این عمر گرانمایه را در کنار ذات‌های هستی نیافته نگذرانید.

ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بخش از خداوند منان طلب می‌نمایم، که این شب ظلمانی قرن بیست و یکم را به نور هدایت ستارگان امامت و ولایت و ماه منیز از

شمسِ این شبها، شما و ما را به سوی خود هدایت کند. ان شاء الله.
برای خوانندگان عزیز طلب مسئلت از خداوند منان، حتی توانا می‌نمایم و
توفيق عبادت و عنایت.

امید است با خواندن این مجموعه هفت جلدی بایی از ابواب غیب را به
شهود حضور خوانندگان برسد و یقینی کسب نمایید و جهده وافر نه برای طلب و
اعاده خودی خودبکه و ذوق مبني بر شوق و استوار بر عشق تا با دیار معنی
ارتباط برقرار کرده و آنجا را پیدای وجود نمایید.

حضور خودتان را در این کران از بی کرانها به اثبات برسانید تا بتوانید با عبد
خالص خدا شدن خود را انعکاس در عالمهای بالا بدھید با قطع تعلق و تخاطر و
وابستگی از این جسم مادی سفرهای روحانی به اوج بنمایید.
هدیه دیدارتان باشد:

آبگینه درونی هفتمین زجاج روییده بر طور سینای وجودتان که زیتونی
بسان [های بسم الله] است در صدفی مکنون و آن عظیم نور دیدگان دستانتان
باشد.

التماس دعا

خاک پای همه سالکان کوی حق، فقیر

عبدالرحمن سلگی

یکشنبه ۱۴۱۵ / ۱۳۷۴ / ۳ / ۷ مطابق به ۲۸ ذیحجه

هجری قمری

کلیه اشعار ستاره دار سروده مؤلف است.

((فَصِلْ أَوْلَى))

((حَضْرَهُمْ شَوْقٌ))

«دو کلام حرف عاشقانه»

حکایت را چنین شروع کردیم که در مراقبه بودم تا اینکه در هنگام ذکر عنایت رحمانی شامل حالم شد و انسلاخ دست داد.

قطع تعلق از جسم و ماده و شروع به حرکت در آستان بی کرانه آسمان نمودم و به موجودات نورانی که علم محض هستند و جمالیان دیدارند برخورد نمودم و آنها مرا به عوالمی بردنده که شرحش در کتاب معشوقه پنهان به طور کامل آمده خلاصه اینکه پس از سلوک و حرکت بسیار در آن دیار به مرتبه‌ای از مراتب آفرینش وارد شدم که عالم عقل نام دارد.

در آن عالم شروع به زندگی کردن و گذران نمودم. در آن محیط انعکاس کامل داشتم در صورتی که جسدم در روی زمین بی جان افتاده بود. خواب نبودم و خواب نمی‌دیدم واقعیت محض که در حال رویداد بود.

آن نور اسمش لبلا بود و مرا به سوی یکسری آزمایشات و تجربیات سوق داده و حرکت به سوی آستان بی کران را موجب شده.

او می‌خواست چهره‌های باطنی جمال حق را به من آموخت بدهد و بنمایاند که چگونه جمال حق، جلال دیدار شهود می‌شود.

هدیه او مرز فرافکنی از پس هفتمین قالب باطنی بود.

او می‌خواست آگاهی مرا افزایش بدهد و سپس به قالبم بازگردم و آن آگاهی‌های مطلق نسبت به کیهان و فضا را به زمین انتقال دهم و هنگامی که کسب معرفت لازم به دست آمد، مجدداً به آنجا بازگردم.

او مرا به یک سطح از آفرینش برد که در آنجا حضور داشتم و حضورم تداخل چندین آیینه بود، آیینه در آیینه.

آنقدر می‌بایست در آن عالم می‌ماندم تا اینکه معرفت لازم را برای ادامه

زیستن در زمین کسب کنم آنوقت اجازه می‌داد مجدداً به زمین بازگردم. او در مورد آگاهی کیهان و درهای آسمانی صحبت می‌کرد و از مراقبه و راه رسیدن به آن و گذشتن از دروازه‌های ناخودآگاهی و واردشدن به باطن‌های عالم و دیدن سر و سرالاسرار. من را به سوی منزلی هدایت کرد که در آن منزل سکنی گزینم. صاحب خانه پیر مرد خوش اخلاقی بود که همراه با دخترش زندگی می‌کرد. نام او قاسم و نام دخترش منیر بود. بابا قاسم ۶۴ سال داشت و دخترش ۲۱ سال آنها استاد عارفی داشتند که بعداً من با او آشنا شدم و خودم از شاگردان پروپاگرنس استاد گشتم.

دست قضای طبیعت ما را آنجا بردا و نهایتاً با منیر دختر بابا قاسم ازدواج کردم می‌باشد این اتحاد و جمع بین من و او انجام می‌گرفت تا می‌توانستم شهود جمالی را جمع به قفل دل نمایم. مقام جمع در تفرقه نهفته بود. این ازدواج به دستور لیلا آن نوری که مرا به آن آستان برده بود صورت گرفت و ماجراهای بسیار شگفت‌انگیزی رخ داد که نهایتاً مرا به معرفت و روشن‌بینی خیلی بالایی رساند که توانستم مجدداً بازگردم و در قالب مستقر بشوم.

حالت روشن‌بینی آگاهانه‌ای دست داد و از قالب مثالیم که به صورت یک بخار سفید بود خارج شدم البته با توجه به سلوکی که لیلا به من داد توانستم آن قالب دوم را که بسیار لطیف بود، ترک کنم و از سطح دوم قالب به سطح سوم بروم. در آن حالت روشن‌بینانه شبی یک تجلی چهارمی دست داد یعنی به درجه‌ای از آگاهی و معرفت رسیدم که آن قالب سوم را نیز ترک کردم و به قالب چهارم رسیدم در این لحظه اتحاد با جمال حق حاصل شد و خودم را دیدم که در قصر او هستم.

خدمه زیادی در قصرش بودند. کاخی ازبلور خالص و بسیار روشن وزیبا.

پرده‌های رنگی و بلند همه جای قصر را فراگرفته بود. دختران زیبایی با موهای افshan و بلند و چشمهاش فراخ و بسیار پوست روشن و سفید در همه جای قصر حضور داشتند.

تختی بود و لیلا روی آن تخت نشسته بود. در دوطرف تخت زنانی نشسته بودند که جامه‌های مشکی بلندی به تن داشتند و عارض سفیدی به روی صورت انداخته بودند.

لیلا نیز عارضی سفید و بلند بر چهره داشت که توری بود، گفت: به من نگاه کن ببین مرا می‌شناسی؟

تا نگاهش کردم یک به یک عارضها و تورهای سفید را بالا می‌زد تا اینکه هفت عارض را به کنار زد. چشم از دیدنش خیره ماند، تا به آن زمان زنی به آن زیبایی ندیده بودم. گفتم خیر شما را نمی‌شناسم. گفت:

من را خوب نگاه کن در پس هر کدام از این پرده‌ها که می‌بینی چهره‌ای از چهره‌های درونی و قلبی من نهفته است.

من هفت طرح از صورتهای آفرینش جهان هستم، من لیالیم، من تمثالی از پرده‌های برونقی نقاش دیدارم.

طاقت نیاوردم چون نور زیادی از صورتش تشعشع می‌کرد، نگاهم را قطع کردم و سرم را پایین انداختم. چیز جالبی که توجهم را جلب کرد این بود که در دست همه آن زنان انگشت فیروزه قشنگی بود، گفتم لیلا خانم سئوالهایی دارم می‌توانم بپرسم. گفت: بپرس.

گفتم شما مرا به این سطح از آفرینش انتقال دادید و من اکنون در حال زندگی در این منطقه هستم می‌خواهم بدانم که اگر این زندگی است و این من، من واقعی من است پس آن من که در زمین است و آن زندگی در زمین تکلیفش چه

می‌شود؟

پاسخ داد: سلوک کرده‌ای و مجاهده نموده‌ای و به سطحی از معارف و درجات قلبی و روحانی رسیدی که توانستی با ما ارتباط بگیری و ما را پیدای خلوت‌ها و نهان‌هایت بنمایی و ما بر تو روئیت بشویم و گوشت‌توبه آن آگاهی رسیده که صدای ما را می‌شنود و عقلت می‌تواند تجزیه و تحلیل داشته باشد، بدون اینکه ارتباط با جسم فیزیکی در روی زمین قطع بشود.

این معرفتی که تو حاصل کرده‌ای، حاصل شده دستانست است و عمل تو که جز حرکت به سوی متعال شدن نبوده تو را به اینجا انتقال داده به عالمی که عالم حسّ است.

عالمی که احساس کامل در آن نمود دارد و درجات حسّ آن به مراتب از زمین بیشتر است. شما وقتی در زمین هستید همانطوری که می‌اندیشید زندگی می‌کنید. یعنی این تفکر شماست که زندگی شما را می‌سازد. این دعاهاشی شماهاست که مظاہر قضا و قدر خداوند را بر شما حادث می‌کند.

این تفکر قلب شما، تخاطر و آرزوهای شماست که در نهاد شما تخم حرکت را می‌کارد و آینده شما تصور اندیشه اکنون شماست.

این عالم عالمیست که هر لحظه فکر کنی درست در همان لحظه عملت تجسم پیدا می‌کند و شکل واقعی تغیرت را خواهی دید.

به خاطر همین موضوع به این عالم عالم حضور و عالم شهود می‌گویند. عالمی که اگر اراده کنی و فکری از ذهن‌ت بگزرد فوراً به درجه عمل می‌رسد و عمل انجام شده را می‌بینی.

البته اکنون چون در حضور من هستی این گونه است هنگامی که در منطقه عشق و نور جمال هستی کمی فرق می‌کند و هنگامی که در محل نفس و دار ملک

زمین هستی فرق می‌کند. هر کدام مرتبه عقل خاصی دارند.
 شما باید بدانید از زمانی که قطع جسم کنید و به اصطلاح بمیرید تا زمانی
 که قیامت برپا شود به بزرخ وارد می‌شوید. بزرخ یعنی فاصله بین دنیا و آخرت و
 آن بزرخ این عوالم عقلی است. هر کس به عالمی از عوالم عقلی وارد می‌شود که
 همان را در زمین کسب کرده است.
 خلاصه لیلا همینطور صحبت می‌کرد
 درجای دیگری لیلا گفت:

اکنون تو در سطح چهارم از عالم اول هستی. اگر بخواهی همین طور پیش
 بروی هنوز ۳ سطح مجهول دیگر مانده که اگر آنها را طی کنی تازه از عالم اول
 خارج شده و یک درب را به انتهای رسانده و پیموده‌ای، ناگفته نماند که در هر کدام
 از این عوالم اگر بخواهی طی طریق کنی و سیر و سلوک نمایی عالمهای عقل
 بیشماری با مراتب آفرینش خاصی وجود دارد که بایستی طی شود. هم اکنون در
 این سالن من هفت بار به عدد کثیره خود را و خودی خود را به کناری زده تا قابل
 روئیت برای دیدگاه تو که با علم و آگاهی سطح چهارم می‌بیند شده‌ام.

یعنی در سطح چهارم از عالم اول تازه این چهره اول جمال جمیل حق است
 که من باشم و تو در حال روئیت آن هستی. اگر بخواهی چهره دوم تا هفتم مرا
 ببینی بایستی صدھا سال در این سالن بمانی و سیر و سلوک کنی تا آنقدر لطیف
 بشوی که به لطافت جمالی بررسی و پرده‌های غیب از رویم به کناری برود و عارض
 از چهره پنهانی و اسرار ملکوتی جمالی برداشته بشود و تو آنرا ببینی.

حال این یکطرف قضیه است اگر بخواهی چهره‌ها و اسرار جمال را در عالم
 دوم یا سوم یا
 چهارم ببینی هر کدام به مراتب همین هفت مرحله را دارد.

اگر معرفت الله پیدا کنی و محروم به اسرار الهی بشوی این اسرار بر تو که باطن جلال حق داری آشکار می‌شود. مسئله مهم این است که شما آنقدر مقرب درگاه خداوند منان بشوی که همه این چهره‌ها و نمودهای جمالی را در زمین ببینی در خانه خودت.

یعنی تو در زمین خودتان باشی و آنقدر مطهر و مقرب و محروم بشوی که ما به حضور شما شرفیاب بشویم و افتخار این را داشته باشیم که در حضور شما پرده از چهره خود برداریم و عارض بیفکنیم تا شما در «آینه جمال ما، جلال و جمال را جمع در هم ببینی و راهی از آن میان به مبداء بگشایی» در واقع اول و آخر و ظاهر و باطن را با هم و سوی هم ببینی.
 «متکین علیها متقابلين» در تکیه کنندگاه بر هم و متقابل به هم نشسته». برو سوره دهر و سوره واقعه را به دقت تمام بخوان.

به یکشب صورت حق را بدیدم   به صورت خال لب هرگز ندیدم
 چو بار دیگرم عارض بینداخت   به خالش محو گشتم او ندیدم*
 در این هنگام سئوال و جواب بسیاری انجام شد که روشن کننده حقیقت آن مکان بود و تصویر واضحی از واقعیتش می‌داد که در این مجموعه هفت جلدی همه آن سئوالها و جوابها به مراتب موضوعی آمده‌است. خلاصه آنجا ماندم و با آن جمالیان و آن لیلاهای رعنای نماز صبح خواندم سپس لیلا حلقه‌ای به من داد که سر آن حلقة معرفت در همین کتاب آمده.

روزی بابا قاسم از خواب برخواست و گفت که خوابی دیده که پس از کمی مقدمه چینی خوابش را چنین تعریف کرد که می‌گوییم . همین خواب بود که تغییر کلی در روند زندگیم در منزل بابا قاسم در آن عالم بالا ایجاد کرد.
 این خواب پلی بود از این سوی قلبم به آن سوی جلوه دیدار و حضور

معشوق که او را یافتم.

آنکه اگر نبود هرگز انرژی‌هايم و نوارهای نورانی درونیم حالت خطوطی پیدا نمی‌کردند که بتوانم انوار معرفت‌های کیهانی را جذب و کسب نمایم.

این خواب باباقاسم باعث شد که با دخترش عزیزترین کسی که در زندگی داشت ازدواج کنم و از آن دختر صاحب فرزندانی بشوم.

البته بعضی اوقات حقایق بسیار عظیم عرفانی را که نمی‌شود به صورت واضح گفت در لوای استعارات واشارات بیان نموده‌ام. زیرا هر کس با درک و معرفت خودش باید به گوشه‌ای از این حقایق پی‌برد. نمی‌توان حقایق را شسته رفته به صورت علمی و آشکار بیان کرد زیرا که اجازه چنین کاری داده نشده است.

«حلقه دام عشق»

بابا قاسم گفت:

خواب دیدم که پروین^(۱) به خانه آمد. همراه پروین زن بسیار رعناء زیبایی بود که شباهت فوق العاده‌ای زیادی به منیر دخترم داشت. به استقبالش رفتم و گفتم چطوری خانم. دیر به دیر به ما سر می‌زنی، سرسنگین شدی، ها.

از پروین پرسیدم که: عزیزم این خانم کیست؟ گفت: این خانم از نزدیکانم است، اسم او لیلا است.

در دست لیلا خانم یک سبد بود پر از گل قرمز محمدی و در دست همسر پروین یک سبد پر از شیرینی درست در همین اثنا خانمی وارد شد که بسیار زیبا بود. در دست این خانم یک قرآن بود آمد جلویم ایستاد. سلام کرد قرآن را به

۱- پروین: همسر باباقاسم بود که بیست و یک سال پیش فوت کرده بود.

من داد و گفت: مبارک باشد.

لیلا خانم و پروین نیز آمدند جلو و لیلا یک شاخه گل به دستم داد و گفت:
«دخترت را عروس کن» و پروین به من چهار عدد شیرینی داد.

مات و مبهوت از این اعمال آنهاشدم. وقتی لیلا بازگشت و سرچایش نشست بوى خيلي آشنايی تمام فضای محیط را فراگرفت که همين اکنون نیز آن بو می آيد.

از پروین پرسیدم: جريان چيست؟

گفت: مردی که کنار تو است او مقامی شامخ درنzed....، که ناگهان لیلا حرفش را برید و گفت: «به زودی علمش و عشقش و نورش آتش به جان همه دلسوزتگان عالم می زند.»

پرسیدم: مگر او کیست؟

لیلا گفت: او بندهای از بندگان خدادست. و دیگر هیچ نگفت.
یک مه غلیظی همه فضای اتاق را فراگرفت تا اینکه تصویر آنها کم رنگ و کم رنگتر شد و در مه اتاق محو شدند.

من نیز از خواب بلند شدم. این همه خواب من بوده، حال می خواهی برویم پیش استادم تا خواب را تعبیر کند و تو نیز سئوالهایت را از او بپرس. قبلًا به بابا قاسم گفته بودم که سئوالهایی دارم در باب عرفان و معرفت اگر کسی را سراغ داری برویم که او جناب استاد شیخ ولی را معرفی کرد که دیر زمانی بود خودش و منیر دخترش شاگرد او بودند.

به بابا قاسم گفتم: منظورشان از آن مرد کیست؟
او گفت: پسرم منظورشان تو بودی.

من خجالت کشیدم و عرق سردی بر پیشانیم نشست. سرم را پایین انداختم تا

اینکه بابا قاسم خودش توضیحاتی تکمیلی داد و گفت:

حال فکر نکنی که من با قصد و یا منظوری این حرفها را زدم. دخترم که عزیزترین شخص در زندگیم است رامی خواهم به تو بدhem رُک بگو اگر او را می خواهی که مابقی صحبتهايم را بگوییم.

دخترم منیر خواستگاران بسیاری دارد می توانی بپرسی. ولی هرگاه خواستم اسم کسی را بباورم یا پیروین را در خواب دیده‌ام و او مانع شده. و یا استادم چیزهایی گفته و یا اینکه خودم به قرآن و عقلمن رجوع کرده‌ام و دیده‌ام آن شخص خواستگار صلاحیت منیر را ندارد.

ولی در مورد تو اوضاع فرق می‌کند. از هنگامی که تو پا به خانه ما گذاشت‌های اوضاع اینجا دگرگون شده‌است.

حال تصمیم با خودت است. من اینها را از جانب خودم می‌گوییم که با منیز نیز صحبت خواهم کرد و نظر او نیز برایم بسیار محترم و عزیز است. پس بابا قاسم رفت تا بامنیز صحبت کند و پس از چند ساعت آمد و گفت برویم به حضور حضرت شیخ. در راه توضیحات کاملی پیرامون آشنا شدن با استاد و تعالیم او داد.

((فقیل دوقم))

«آموزشہای عرفانی شیخ ولی»

«خروج از نفوذ قدرت ناخودآگاهی

خلاصه اینکه همراه بابا رفتیم تا به خانه استاد رسیدیم. بابا قاسم درب زده و پسر بچه‌ای درب را باز کرد، سلام نمود و جواب دادیم.

گفت: بابا قاسم اجازه‌دهید ببینم پدرم وقت دارند شما را ملاقات کنند یا خیر؟ پسرک رفت و پس از چند دقیقه مرد کامل و جا افتاده‌ای آمد و قبل از ما سلام کرد. بابا قاسم را دعوت نمود به داخل درب و به من گفت: جوان چند لحظه‌ای تشریف داشته باش می‌آیم سراغت. خانه نشسته بودم و در افکار خودم غوطه ور بودم که آیا منیر را بپذیرم یا خیر؟

به دنبال توجیهی برای این ازدواج می‌گشتم.

تسوییح بابا قاسم را از جیبم خارج کردم و شروع به تسوییح انداختن نمودم که متوجه شدم شخصی یک لگد آرام با نوک دمپایی طلائیش به من زد. سرم را بالا گرفتم دیدم دختر کوچک زیبایی حدود ۴ یا ۵ ساله مقابلم ایستاده بود. لباسهای پیچ در پیچ بسیار زیبایی به تن داشت. موهای بلند و بافته شده‌اش زیبا به نظر می‌رسید، نگاهش کردم و گفتم:

چیه خانم کوچو لو؟ هیچ جوابی نداد و فقط تبسیم کوتاهی بر لبانش نشست. پرسیدم: دختر شیخ ولی هستی؟ خندید، آنهم با صدای بلند گفت: خیر.

پرسیدم: خانم کوچولی زیبا می‌شود بگی اسمت چیه؟
لبخند شیرینی زد و گفت: به تو چه، فضولی؟

اسم خودت چیه؟ گفتم: اگر فضولی حساب نمی‌شود، حسن.
هنوز کامل نگفته بودم که ناگافل تسوییح را از دستم کشید و فرار کرد.
برای چند لحظه مات و میهوت ماندم. با خودم گفتم: عجب شانسی داریم ما «همه را برق می‌گیرد ما را چراغ نفتی». خلاصه اینکه دویدم و به او رسیدم جلویش

ایستادم . او نیز ایستاد.

گفتم: کوچولو تسبیح را و را رد کن بیاد. نگاهی به من انداخت و گفت: «آقا خسیسه مگر نشنیده‌ای که می‌گویند، هر چه از دوست رسد نیکوست» خندیدم و گفتم خانم کوچولوی وروجک این تسبیح امانتی است. دستش را دراز کرد که تسبیح را پس بدهد من نیز خواستم بگیرم که دستش را کشید و نخ تسبیح پاره شد و دانه‌های آن روی زمین ریخت.

دراین هنگام استاد مرا صدازد به پیش اورفتم و دخترک نیز فرار کرد و از کوچه خارج شد. استادرفت داخل خانه من دم در خانه رسیدم. برای چند لحظه توقف کردم که بروم داخل یا خیر در این هنگام از تعجب نزدیک بود شاخ دربیاورم زیرا دیدم همان دخترک از خانه استاد بیرون آمد.

من تعجبم افزوده شد وقتی مشاهده کردم همان تسبیح در دستش بود با خودم، گفتم: «اولاً که او از کوچه خارج شده بود، ثانیاً تسبیح پاره شد. دخترک گفت: بیا تسبیحت را بگیر و ترک وابستگی کن جانم.

در ضمن لیلا خانم سلام رساند و گفت که بیا سربازار کارت دارم. یک دفعه از خانه خارج شد و در کوچه دوید وقتی که می‌دوید گفت، نشان به همان نشان انگشت.

پسر استاد آمد و مرا به داخل دعوت نمود. پس از آنکه وارد اطاق شدم دم درب نشستم. درست رویه روی استاد، استاد گفت: بابا قاسم گفته می‌خواهد تو را داماد خودش کند. می‌خواهم چند سؤال از تو ببرسم اشکال ندارد؟ گفتم: خیر.

چنین ادامه داد: من هفت سال پیش خوابی دیدم که اکنون می‌بینم نشانه‌های تعبیر خوابیم ظاهر شده، یکی اینکه تو را با آن خانم کوچولو دیدم. دوم رد و بدل شدن آن تسبیح بین شما و پاره شدن آن، در صورتی که هنوز هم دست

توست، دیگر این انگشت‌تری که در دست داری. هنگامی که استاد صحبت می‌کرد دائمًا تعارف می‌نمود که بیا و جایت را عوض کن و کنار من بنشین و من نمی‌پذیرفتم تا اینکه استاد گفت: پس واجب شد خوابی را که هفت سال پیشتر دیدم برایت تعریف کنم.

«فرشی به وسعت بی‌کران دریا»

هفت سال پیش که در عالم عرفان و عشق جوان بودم. روزی در حال ذکر گفتن مشاهده‌ای اینچنین نصیبم شد. ابتدا در حال ذکر ندایی به گوشم رسید که گفت: ای شیخ، می‌خواهی حقایقی بس عظیم بر تو جلوه نماید؟ گفتم: بله، آن صوت دلنشین گفت: برو سریازار، یک فرش فروش را می‌بینی، فرش او را بخر، نشانه او انگشت‌ریست که به دست دارد و روی آن عکس یک زن است و زیرش نوشته: لیلا. سریع شال و کلاه کردم و بیرون رفتم، آنقدر عجله داشتم که حتی فراموش کردم پول بردارم. با شتاب تمام خودم را به سریازار رساندم. آنجا ایستادم، حدود پانزده دقیقه‌ای بود آنجا ایستاده بودم اما هر چه تلاش کردم کسی را ندیدم که فرشی برای فروش در دست داشته باشد.

تا اینکه دخترکی حدود ۴ یا ۵ ساله آمد و لباسم را کشید، گفت: آقا می‌خواهی آن فرش را بخری؟ به چشمان معصوم آن دخترک خیره شدم. چشمانی جذاب و موهای باز و بلندی داشت، لباسهای بلند و پیچ در پیچ، چیزی که در لباسهایش نظرم را جلب کرد، شال سبز بسیار زیبایی بود که به کمر داشت و دامن پرچین او بود.

آمدن دخترک را به فال نیک گرفتم و همراهش راهی شدم. به سوی داخل بازار روان شدیم، دست دخترک در دستم بود و در دست دیگر شیک تسبیح داشت. تسبیح زیبا نبود اما همینکه آن دخترک زیبا تسبیح را دست گرفته بود نمای زیبایی داشت. پرسیدم، خانم کوچولو اسمت چیست؟

نگاهی نافذ به چشمانم نمود و هیچ جوابی نداد. گفتم خانم کوچولو این تسبیح را ببینم. او آنرا به من داد، پرسیدم آن را از کجا آورده‌ای؟ هیچ جوابی نداد. پس از لختی خواستم تسبیح را به او پس بدهم با خود اندیشیدم، مرد اسم خودت را گذاشته‌ای «عارف سالک» آنوقت هنوز این سئوال به ذهننت نرسیده که چقدر عجیب است که تو به دنبال مشاهده خود به سر بازاری آمد های و چنین دختری به تو آدرس بدهد آنهم در دست تسبیحی دارد که نشانه عالم قلب است.

دستم را به سوی دخترک دراز کردم و گفت: خانم کوچولو تسبیحت را بگیر. او لبخندی به من زد و گفت:

«ماچیزی را که هدیه کنیم هرگز پس نمی‌گیریم، مگر رسم رندی نخوانده‌ای؟ پس چه موقع می‌خواهی بیاموزی؟ آیا نمی‌دانی که مروت درجه اول حبّ است...»

در این هنگام نزدیک درب دیگر بازار بودیم. به سمت میدان ارگ حرکت می‌کردیم که ناگهان دخترک دستم را ول کرد و در جمعیت داخل شد سپس در یک آن، دیگر نتوانستم ببینم به کجا رفت، با خودم اندیشیدم که او چه منظوری داشت از اینکه تسبیح را به من هدیه داد؟ شاید منظورش این بود که باید متذکر به اذکار الهی بشوم؟ شاید در سلوکم کاھلی کرده باشم که خداوند خواسته بدین وسیله مرا متنبه کند و دستور اطاعت و عبادت بیشتری صادر فرموده.

جوابی نیافتم جهتی را انتخاب کردم و حرکت نمودم. با آنکه در عرفان

شهره شهر بودم و شاگردان بسیاری داشتم و در عرض دقیقه‌ای مکاشفات و مشاهدات و شهودهای شاگردان را حل و فصل می‌کردم و می‌شکافتم با این حال شهودی که برایم اتفاق افتاد دارای غامض‌ترین معانی بود که تا آن زمان دیده یا شنیده بودم.

خلاصه از بازار خارج شدم. تمام توجه‌هم را جمع کردم تا ببینم آن دخترک یا فرش فروش را می‌توانم بیابم؟ یکی از شاگردان خود را دیدم. پس از چاق سلامتی از او پرسیدم، فلانی این دور و اطراف یک فرش فروشی دوره گردندیده‌ای؟ گفت: چرا استاد عزیز دیده‌ام و بسیار نظرم را جلب کرد یک دخترک زیبای کوچولو و ... نشانی‌های همان دختر کوچک را داد که همراه یک خانم در سرگذر اول بازار عطر فروشها بود خدا حافظی کردم و با عجله به سوی همان آدرس حرکت کردم.

از کوچه‌ای داخل بازار شدم که صدایی از پشت سر مرا مورد خطاب قرارداد و گفت: «ای شیخ با این عجله کجا؟ کمی یواش استاد. اگر دنبال پاسخ مشاهدات می‌روی و جوابش را می‌خواهی، آهسته بدون اینکه جلب توجه دیگران را بنمایی به دنبالم بیا» به سمت صاحب صوت بازگشتم دیدم همان زنی که شاگردم نشانی‌اش را داده بود است. او رفت و من در پی او روان شدم. رفتیم و رفته‌ایم تا اینکه نزدیک سه ساعتی بود که در حال پیاده رفتن بودیم. کم کم از شهر خارج شدیم و به یک سبزه زار رسیدیم. از دور یک رودخانه را دیدم کمی که نزدیکتر رفتم همان دخترک را دیدم که زیر یک درخت نشسته و گلیمی به عنوان زیر انداز کرده است.

آن خانم رفت پیش دخترک و من نیز با اختلاف چند دقیقه رسیدم، از دور سلام کردم، نزدیک رسیدم، آن خانم گفت: خوب، چطوری شیخ؟ گفتم: به

مرحومت شما خوبم. این چه فیلمی است خانم و ... او گفت: بگذریم، ای شیخ بیا واینجا بنشین، در بالای آن فرش یا گلیم مقابل او نشستم جالب توجه است که او در جواب سلامم یک جمله غامض عربی گفت.

خلاصه پس از مدتی صحبت‌های متفرقه او گفت: ای شیخ چه مقدار پول داری که در ازایش این قالی را به تو بدهم؟ صورتم داغ شد فهمیدم که هیچ پولی بر نداشته‌ام و ندارم. گفتم خانم من هیچ همراه ندارم. گفت: «وای بر تو»، عارفی که در این عالم هیچ ندارد چگونه می‌خواهد قالی سلیمانی بگیرد؟ پس در آن عالم که عالم حق است چه دست مایه‌ای خواهد داشت؟

«برو ترک حجاب کن. برو کسب کن آنچه ملزم توست. عارف، برو عشق کسب کن و توشه‌ای بردار، برو توشه‌ای بردار، بانگ رحیل نزدیک است.» عظیمی در پیش داری، علم توشه جسم است، برو زاد آخرت برگیر. آمدم بگوییم پس اینهمه عبادت، ریاضت و ... گفت، خوب دیگر بس کن مرد، اینها حجاب تو شده «خود از میان برخیز».

در دستت یک تسبیح می‌بینم آنرا هم بدھی قبول است. تو هیچ نداری حداقل تسبیح بده. هول شدم و با عجله گفتم: این تسبیح برای دختر خانمان است. آمدم بپرسم که اصلاً شما که هستید که دخترک گفت: اولاً این فضولیها به تو نیامده. ثانیاً. ایشان مادر من نیستند بلکه سرور من هستند گفتم خانم کوچولو مگر این تسبیح از برای شما نیست؟ گفت: مرد، تو اصلاً می‌دانی چه می‌گویی و هر دو خندیدند. آن خانم گفت اسم من لیلا است.

«حلقة عشق»

گفتم خانم عرض کردید لیلا؟

ناگهان عارض مبارکش را بالا زد و چشم برای یک لحظه به جمال منور ایشان افتاد. نگاه عمیقی به چشمانم نمود و زود عارضش را پایین آورد. با نگاه نافذ او تمامی بند بند اعضا‌یم به تکان آمد، نزدیک بود قالب تهی کنم. لیلا خانم به آن دختر کوچک گفت: این تسبیح از توست؟

او نگاهی به خانم انداخت، خندید و گفت: خیر، ما چیزی را که هدید بدھیم پس نمی‌گیریم، من گفتم: حال که اینطور شد اگر بهای این فرش می‌تواند این تسبیح باشد، خوب چه بهتر، بفرمایید و تسبیح را به او دادم، او تسبیح را گرفت و گفت به تو جمله‌ای می‌گوییم، دست مبارکش را دراز کرد که تسبیح را بگیرد یک حلقة بسیار زیبا در دستش دیدم که نگین جالبی داشت.

در این هنگام صدای اذان در تمامی فضای سبزه زار طینی افکنده بود، لیلا گفت: استاد برو وضو بگیر بیا نماز بخوانیم. سریع وضو گرفتم و آدم، گفتم: خانم کجا بخوانیم؟ گفت: بیا روی گلیم خودت. من پیش نماز ایستادم و آنها پشت سر من افتادا کردند. البته قبول نکردم پشت سرم نماز بخوانند که لیلا گفت: یعنی ما به اندازه یکی از شاگردان نیستیم که پشت سرت نماز می‌خوانند؟

گفتم: اختیار دارید، شروع به خواندن نماز کردم. نماز که تمام شد همان خانم گفت: قبول باشد ان شاء الله، به پشت سرم نگاه کردم او را ندیدم. تنها چیزی که وجود داشت، آن تسبیح و انگشت‌تر بود.

فریاد زدم خانم جمله‌ای که می‌خواستی بگویی چه بود؟ خواهش می‌کنم، به خود جرأت دادم و به اسم او را صدا زدم، لیلا خانم، لیلا خانم. ندایی را شنیدم او گفت:

«تسبیح به درد من نمی‌خورد من تسبیح می‌خواهم».
با خودم تکرار کردم که فراموشم نشود: «تسبیح به درد من

نمی خورد، تسبیح می خواهم».

با خودم گفتم: این تسبیح را دادم و در ازایش فرش گرفتم، این چگونه فرشی است و چگونه تسبیحی؟ خیلی کسل شدم، حلقه را خوب نگاه کردم، در زیرش نوشته بود، لیلا و نگین خیلی جالبی داشت و علیرغم انتظار من عکسی روی آن نبود.

خلاصه نماز عصرم را نیز خواندم و آنقدر در سجده ماندم و به جذبه عمیق وارد شدم که از هوش رفتم با تمام وجودم از خدا خواستم که سر این دیدار را بر من آشکار کند که آن‌ها چه کسانی بودند و چه می خواستند؟

با این کارهایی که انجام دادند چه مفهومی را می خواستند به من القا کنند؟ بسیار محزون و دلتانگ بودم. ناگهان دست مهربانی را در دستم احساس کردم که صدایم می زد و می گفت: برخیز، بلندشو، سرم را روی زانوهایش گذاشته بودم. او می گفت: آقا، بلند شو، مرد، می خواهی بلند شوی یا نه؟ بلند شو مرد، هیچت نیست، برخیز، مقداری آب به صورتم پاشید و من از جا جستم، اما قدرت اینکه چشمانم را بازنگهدارم را نداشتم، آهسته آهسته چشمانم را بازکردم و دیدم که سرم روی پاهای مردی قرار دارد. نمی دانستم او کیست، هر که بود صدای گرم و مهربانی داشت.

«دستهای مهربان»

چشمانم را تا به آخر بازکردم، دیدم مردی هم سن و سال خودم است گفت: الحمد لله که به هوش آمدی دیگر کم کم نگرانیم شدید می شد به من گفت:

حاج آقا شما توی این دشت چه می‌کنید؟ من داشتم گوسفندانم را به خانه می‌بردم، آمدم لب چشم‌های آنها را آب بدهم که دیدم شما دراز کشیده‌اید البته ابتدا فکر کردم خواب هستید اما حال که می‌بینم اینطور نیست پاشو برویم خانه ما. با کمک او بلند شدم. اصلاً حال نداشتم.

ضعفی تمام بدنم را فراگرفته بود، گفتم: قالیچه‌ام، او با صدای بلند خندید و گفت منظورت این گلیم است حاج آقا؟ قالیچه رانیز آوردیم، پرسیدم اسamt چیست؟ گفت: مردم به من می‌گویند بابا قاسم، پس از چند دقیقه‌ای به خانه او رسیدیم، درب را باز کرد و همان دم درب صدا زد: منیر، منیر میهمان داریم بابا. دخترکی حدود چهارده یا پانزده ساله با چادر سفید گل دارِ خیلی زیبایی آمد داخل بالکن و گفت: بفرمایید، بابا قاسم گوسفندان را به آغل فرستاد و دست و رویمان را شستیم و رفتیم داخل، تا نشستیم دختر خانمش یعنی منیر خانم چای آورد گذاشت جلویمان و گفت خوش آمدید. نشست کنار پدرش، یک نیرو و فکر عمیقی در درونم پاگرفته بود، که می‌گفت تو این دختر را می‌شناسی و قبل‌ای دیده‌ای به طور ناخودآگاه سرم را بالاگرفتم و برای یک لحظه او را دیدم. نزدیک بود از تعجب خشکم بزند، انگار با دیدن او نیرویی وارد بدنم شد.

فکر کردم او لیلاست. حالم برای لحظه‌ای متغیر شد. بابا قاسم گفت: حاج آقا حالتان بد است؟ گفت: خیر، خیر، منیر رفت بیرون و یک جوشانده‌گیاهی آورد و گفت: بفرمایید بنوشید حالتان را بهتر می‌کند، آن راگرفتم و خوردم، احساس کردم از خوردن آن کمی وضع مزاحیم بهتر شده، رفتم و شروع به خواندن نماز مغرب و عشاء کردم. تا نمازم تمام شد دختر خانم بساط شام را چیده بود. پس از فراغت از نماز مشغول صرف شام شدم. شام مختصر و ساده‌ای داشتند، مقداری شیر و خرما و چند تخم مرغ نیم رو و یک بشقاب هم آش. خلاصه خوردیم و پس از کمی

صحبت پیرامون وضع خودمان رفتیم و خوابیدیم . همان شب خواب دیدم که همان زن «لیلا» مقابلم نشسته و گفت: در چه حالی شیخ ؟ خوب جایی فرستادمت‌ها، سریع گفتم: خانم جان می‌شود چند سوال بپرسم؟ گفت: می‌خواهی بپرسی بپرس. گفتم تو را به هر چه مقدسات است قسم، که بیا و خانمی کن و بگو که این قالی و انگشت و تسبیح چیست؟

او خنده طولانی نمود و سپس عارضش را بالا زد و گفت: آقا پسر می‌گویم ناراحت نشو. عجله نکن آقا پسر عجول. پسر خوب مگر به آن قالی به درستی نگاه نکردی، با دقت که به آن قالیچه نگاه کنی طرح رویش در عین اینکه بسیار ساده و به شکل مستطیل است ، طرح مربعی روی آن منقوش شده که تعداد آن هفت مربع پشت سر هم هستند. این هفت مربع برای آزمایش است. آنرا در منزلت جلوی درب می‌گسترانی به طوری که سرقالی دم درب و طرف دیگر در مقابل درب باشد.

مقابل درب روی مربع اول قالیچه می‌نشینی ، هر که آمد به منزلت و روی هفتمین مربع نشست با آنکه خانه خالی بود و قبول نکرد در جای دیگری بنشینند او را به شاگردی قبول کن که... گفتم : به چشم، و امّا آن تسبیح به طور مختصر بگوییم که تعداد دانه‌های آن تسبیح ۱۰۱ عدد است. آن را در جعبه‌ای بگذار و به آن دست نزن.

روزی اگر کسی را یافته که آمد خانه‌ات با این نشانی‌ها برو سراغ جعبه و درب آنها بازکن اگر دیدی یکی از دانه‌های تسبیح شکسته و تعداد دانه‌های آن شده ۱۰۰ عدد بدان که این شاگرد همان است که گفتم. در هفتمین مربع نشسته و ارتقاء مراتب می‌نماید و به اولین مرتبه می‌رسد که اکنون تو نشسته‌ای. و آن انگشت‌تر نیز نشانه دیگریست. هر وقت آن انگشت محو شد و آن را در دست کس

دیگری دیدی بدان که این نیز نشانه دیگری است که ظاهر می‌شود.
در ضمن بگوییم که آن تسبیح را به او هدیه بده و خواهش می‌کنم چیز
دیگری نپرس. تو خودت مثلاً «پیر» هستی عارفی. مأمن عاشقان و سالکان کوی
حق هستی باید خودت با زیرکی و درایت کامل، بقیة قضایا را از راه کشف و شهود
به دست بیاوری و تشخیص بدھی. البته خودم آن موقع می‌آیم و کمکت می‌کنم.
نگران نباش.
خداحافظ عبد صالح خدا.

«شاگرد شیخ عارف شدم»

این شد که ماجرا گذشت و من سر رفاقت و دوستی را با جناب بابا قاسم
نهادم. صبح از خواب برخواستم و به منزل خودم رفتم از آن موقع به بعد ببابا قاسم
شاگرد عرفانی ما شد و من بسیار او را دوست می‌دارم و دخترش منیر نیز
شاگردماست و درسیر الی الله طی طریق می‌کند. دیگر از آن زمان تا به اکنون لیلا
را ندیدم ولی ناگهان متوجه شدم انگشت‌نار ناپدید شده و هر چه دنبالش گشتم آن را
نديدم و نيافتم.

چند وقت پیش شبی در حال ذکر گفتن و شب زنده‌داری بودم که ندایی
شنیدم بدین مضمون: انگشت‌نار رفته دست آنکه باید برود. خلاصه اولین علامت
رسیدن شاگردم ظاهر شد هر روز انتظار دیدن شاگردم را می‌کشیدم و می‌دانستم
همین روزها چشمم به جمال او منور خواهد شد. از این ماجرا چند روزی گذشت. تا
اینکه امروز صبح شما را دیدم و تا با شما دست دادم انگشت‌نار را در دست شما

دیدم.

برق نوید و خوشحالی عظیمی در باطنم جلوه‌گر شد فوراً باباقاسم را به اطاقم بردم که اکنون شمانیز اینجا تشریف دارید و درست روی همان قالی و در مربع هفتم نشسته‌اید که نشان دیگری است، رفتم سراغ تسبیح با کمال تعجب دیدم که یک دانه از آن شکسته اکنون آن تسبیح ۱۰۰ عدد است و خیالم راحت شد. حال هر سه شرط ظاهر شده و آن شاگردی که نویدش دادشده بود تو هستی که در مربع هفتم نشسته‌ای و آن حلقه به دست است.

سپس رفت از لب طاقچه تسبیح را آورد و گفت: بفرما این تسبیح و این هم دانه شکسته‌اش . نمی‌دانستم چه عکس العملی از خودم در مقابل صحبت‌های استاد عارف بایستی نشان دهم. او ماجرای شهدوش را تعریف کرد که چگونه به دوستی باباقاسم منتهی شده و چگونه به من ارتباط پیدا کرده است. حال من آن شاگردی بودم که منظور نظر لیلا و استاد بودم. تازه داشتم به بعضی از روابط پی‌می‌بردم که چگونه شد به منزل باباقاسم رفتم و چگونه شد که باباقاسم خواب همسرش و لیلا را می‌بیند و پیشنهاد ازدواج می‌دهد. از طرف دیگر منظور بودم تا سریعتر استاد حرفهایش را تمام کند و بروم سربازار ببینم لیلا چه خوابی برایم دیده و چه قصد و منظوری دارد که توسط آن دخترک زیبا گفته بود که بیا سربازار کارت دارم. درست شبیه شهودی که برای استاد هفت سال پیش اتفاق افتاده بود توسط همان دختر کوچک و خانم یعنی لیلا و در سرهمان بازار . حال نوبت عاشقی و سالکی و طی طریق من بود توسط اشارات لیلا این حضور حاضر و ناظر جمال دیدار حق.

به خودم فشار آوردم تا شروع به صحبت کنم و موفق شدم . به استاد گفتم : آقا جای این تسبیح از آن باباقاسم است می‌خواهی از خودش بپرس . و سپس

شروع به تعریف قضیه‌اش کردم و گفتم: که چگونه آن دختر کوچولو مرا فیلم کرده و تسبیح را برداشته و پاره شده و دم درب حیاط خانه آنها مجدداً تسبیح را به من داد.

و این فکر به سرم رسید که اگر این دختر کوچولو همانی است که استادهفت سال پیش دیده پس چرا بزرگتر نشده؟

در این هنگام استاد نگاهی به من کرد و لبخندی زده و گفت:

پسر جان، اورا واقعی که دیدم در شهود بود و هنگام رفتنش به پس پرده غیب رفت و حال دوباره برای تو روئیت شده، مگر تو نمی‌دانی زمانی که در آن عالم غیب می‌گزارد با تصوری که ما از گذشت زمان در این عالم داریم به طور کلی فرق می‌کند، شاید در آن عالم لحظه‌ای یا دقیقه‌ای بگزارد ولی در عالم ما چیزی حدود ده سال گذشته باشد. و این تطابق زمان را ذهن سه بعدی ما قادر به درک نیست. مگر اینکه در تجلی شهود باشیم و...

خیلی خوشحال شدم از اینکه پی به درایت استاد بردم البته چندین سؤوال عمیق عرفانی پرسیدم و جواب گرفتم و او را به عنوان یک استاد پذیرفتم که بتواند حقایق قلبی و اسرار خفی را به من تلقین کند. شیخ تسبیح من را به بابا قاسم داد و گفت نظرت چیست؟

بابا قاسم تسبیح را نگاه کرد و با نشانه‌هایی که در آن موجود بود گفت: درست است تسبیح خودم می‌باشد، من گفتم: ببابا قاسم درست است که من گفتم تسبیح شما هنگامی که آن دخترک آنرا کشید پاره شد و این تسبیح را مجدداً به من داد ولی به هر حال متعجب کننده هم نیست چون آن دست پنهانی که مرا به اینجا و این مکان کشید و این عجایب را به من نمایاند می‌تواند یک تسبیح پاره شده را نیز چنین نماید.

خلاصه مطلب اینکه دریافتم که لیلا خانم همه عالم را به گونه‌ای سرکارگذاشته است.

غرق دراندیشه بودم که بابا قاسم گفت: بگیر فرزندم اینهم تسبیحت، مبارکت باشد و آنرا به من داد. گفتم ممنونم ببابا قاسم نمی‌خواهم و گفت: به قول آن دختر کوچولو چیزی را که هدیه بدھیم پس نمی‌گیریم. نمی‌توانستم باور کنم این وقایعی که در شرف واقع بود واقعی واقعی است. آخر چگونه می‌توانستم باور کنم. نمی‌دانستم که هستم؟ آنجا چکار داشتم؟ توجیه پذیر نبودم.

احساس دو گانگی شدیدی مثل خوره تمامی ذهنم را فراگرفته بود. گاهی توجهات مثبت ذهنم را مملو از احساس عمیق روشن بینی می‌نمود اما نهایتاً باز هم میلم به سمت توجیه ناپذیری حرکت می‌کرد. به فکر زندگیم در روی زمین خودمان افتاده بودم و ادامه آن زندگی را طلب می‌کردم و از فکر خانواده‌ام خارج نمی‌شدم. به خود می‌گفتم حال فرض کن که پس از مدتی سلوک در آنجا به زمین خودمان بازگشتم پس زندگی آن طرف که واقعی واقعی بود چه؟ و ادامه آن چه می‌شود؟

اگر دختر ببابا قاسم را بگیرم و از او صاحب فرزندی بشوم آنوقت این فرزندان را چه کنم؟ خدا ایا خودت عنایتی کن. اگر زندگی که در زمین داشته‌ام تمام شده باشد و این زندگی ادامه آن زندگی باشد و پس از هجرت از این وادی به وادی دیگری وارد بشوم و در آن محیط به ثواب و عقاب اعمالم به صورت یک زندگی و یک جریان پیوسته برسم باز هم بهتر از این است که زندگیهای ناتمامی داشته باشم.

من اکنون در یک سلسله جریان پیوسته زندگی قرارگرفته‌ام که هیچ شبکه‌ای در آن نیست و من نه خواب هستم و نه در حال رؤیا دیدن. امکان بسیار

ضعیفی هم وجود ندارد که بتوان گفت حرکتهایی که اکنون در شرف وقوع است وجود محض خارجی ندارد و من به حیطه توهم بینی وارد شده‌ام.

ولی پس چرا من نمی‌توانم ارتباط و هماهنگی بین آنها برقرار کنم؟ سوالهای بسیاری تمام ذهنم را گرفته بود. هر لحظه افکاری به ذهنم می‌رسید و تخارتراتی وارد قلبه می‌شد و گاه‌آآن افکار قوت می‌گرفت. رویهم رفته سعی کردم فقط نظاره گر وقایعی باشم که در حال انجام است و قضاوت نکنم، یک لحظه این فکر به سرم افتاد که نکند من خوابم و تمامی این جریانات را در حال کشفی که در خواب روی می‌دهد نظاره می‌کنم، بعد خودم جواب می‌دادم مگر می‌شود که من خواب باشم. به فرض اینکه من اکنون خواب باشم، این زندگی که دیگران در جریان آن قرار گرفته‌اند پس آنها چه آنها که خواب نیستند. اینها در حال زندگی عادی خودشان هستند. فرض، من خواب باشم، یک روز را خواب می‌بینم با تمام واقعیاتی که در طول آن روز اتفاق افتاده. پس تکلیف روزهایی که پی‌درپی می‌آید چه می‌شود؟ یعنی روزهایی که با طول زمان خاص می‌آید و سپری می‌شود آنها نیز رؤیاست؟

صدای استاد را شنیدم که مرا مورد خطاب قرارداد: حسن آقا، شما می‌توانی سوالهایی را بپرسی در ضمن فکرهایت را نجام بده و اگر می‌خواهی شاگرد ما باشی خوب بیاندیش، من خودم شخصاً فکر می‌کنم چیزی برای گفتن ندارم، هر چه هست عنایت خداست و بس. ما ادعایی نداریم ولی آنقدر هست که بانگ جرسی می‌آید. چیزی برای ادعا نمی‌گوییم ولی اگر محبت و شوق را سرمایه ذوق کنی و عشق را آتشکدهٔ معراج نمودیان حرم آن گردانی از میان نار، نوری می‌تابد که گلخن وجودی را به گلستان یقین مبدل می‌کند.

((فَصْلٌ سُوْمٌ))

((رَازُ فَقْرِدَرَبِيِّ نِيَازِيَهَا سَنْ))

«بینای دست دوست گشتم»

صحبتهای استاد را قطع کردم و گفتم: این صحبتها باشد برای بعداً، حال اگر اجازه بدھید استاد جان، بنده از حضورتان مرخص بشوم و بروم ببینم این لیلا خانم که از اوصاف جمالش برایمان شرحها راندید، چه کاری با من دارد، استاد گفت: اشکال ندارد برو جانم، می خواهی ما نیز همراهت بیاییم؟ گفتم: برایم فرقی نمی کند. همراه باباقاسم و استاد گرانمایه جناب شیخ الشیوخ استاد ولی به سمت بازار حرکت کردیم. به سربازار رسیدیم، استاد گفت: تنها به ملاقاتش بزو این بهتر است. دیرزمانیست که این عشق تمام آنهایی را که دلشان در تجلی دیدار است به دنبال خود سرگردان و مفتون خویش نموده است. ای حسن بدان که عشق به جمال حق نه ازباب صورت ظاهر و عشقهای مجازی است بلکه دیدن این صورت ظاهر حق که نام جمال حق را گرفته است دین نور الله است و گواه صدق مدعاست . او صورتی از وجه الله است. نوریست که جلوه می کند به اشکال و صورتهای مختلف تا انسانها را به سوی سرمنشاء نورهدایت کند.

دیرزمانیست که می شناسمیش ، اسرار عشهه گری هایش بسیار زمان دوریست که عرفا و عشق و شعر و ره پویان دل را مفتون نموده و از این دسیسه چینی عشق و دامگذار معشوق صحبت می راند.

نقاشان دل آزاد، تصاویری از صورتهای او و چهره هایش ترسیم می کنند اما کو آن دستی که بتواند گوشه ای از خم ابروی او را ترسیم کند؟ کو آن قلمی که بتواند حُسن ذره ای از وجهه ای نور عظیم الهی را به رشتة تحریر درآورد؟ هر پدیده ای که در این عالم مظہریتی از جمال دارد و مدعی عشق است، سلسله جنبان کوی این جمالیان است. کلیه تسبیحات و تحلیلهای از باطن عالم شهود محض و تام این جمالیان برمی خیزد. شاید بعضی ها چهره این بنام حُسن را ببینند و محو ذات

کبریایی حق بشوند و مبهوت چهره جان در صورت ظاهر او گردند اما تارگیسوی عشق این دل آرام از چهره زاده نمی‌شود و به دور او چهره‌هاست.

این جان ماست که عاشق به تماسای یارقرین است. عاشق به تماسای نور حق است نوری که از فیض اقدس رحمانی و رحیمی او سرچشم‌گرفته و چون او یعنی لیلا نور محض است، نوری که از ذات حق این سرچشم‌فیاض رحیمی نشأت گرفته بادیدن او نورش بر عمق جان وجود می‌نشیند و این رحمانیت ذاتی که در درونمان است آن نور رامی‌شناشد. اینگونه است که در عالم ظاهر نیز زنها خیلی لطیف هستند زیرا از این دسته نورها خارج شده‌اند و نور محض درونیشان از این نورها که وصفش رفت گرفته‌شده است:

* * *

ماکه با صورت جانانه غریبیم

عاشق به تماسای رخ یار قرینیم

چون صورت زیبای تو ای مهربان خدا

برجام دل ماست چگونه است که نبینیم

باید که برون از خود و از خویش بمانیم؟

یا جامه دل را به لب آب رسانیم؟

زنگار از این دفتر دل پاک زدائیم

تا در نگریم طرح، که آیینه آنیم

در قصر دل خویش تو شاهی و فقیریم

بر لطف عیان کن، که مهجور نمانیم

کوتاه سخن اینکه حسن برو ببین آن خانم با شما چه کاردارد. از استاد و

باباقاسم جداشدم و حرکت کردم، در راه حرفهای استاد را در ذهنم تداعی

می‌کردم و آنها را حلاجی می‌نمودم. پیرزنی فرتوت که در کنار خیابان نشسته بود نظرم را به خودش جلب کرد.

نگاهی به او نمودم او صورت چروکیده‌ای داشت و چشم چیش نابینا بود با موهای بسیار آشفته، فکر کردم تکدی می‌کند. به سمتی رفتم دیدم در حال صحبت کردن با خودش است، خواستم در دلم برای برطرف کردن حاجاتش دعا کنم که سرش را به سمت من گرداند و نگاه عمیقی به من نمود، با دست پاچگی گفتم: مادر ان شاء الله خداوند منان جمیع حاجات شرعی شما را برآورده به خیر بنماید.

به حالت پوزخندی گفت: شما پول دارها هر وقت به ما می‌رسید... و حرفش را ادامه نداد، جایز ندانستم در کنار او بمانم، آدم حركت کنم که گفت: جوان بایست. گفتم: چرا مادر؟ گفت: جوان بنشین تا فاللت را بگیرم. ستاره درخشنانی در پیشانی داری. دستت را به من بده تا آیندهات را بگویم، خندهام گرفت نتوانستم خودم را کنترل کنم و قهقهه کوتاهی زدم. و گفتم: خانم، مادر عزیزم «ما خودمان فال همه عالم را می‌گیریم» شما می‌خواهی فال برای من بگیرید؟

گفت اگر صدقی بر ادعایم می‌خواهی که آینده را درست می‌بینم یا نه. می‌خواهی بگم اسمت چیه؟ با لبخندی گفتم: خوب بگو اگر می‌دانی. گفت: اسمت حسن است، گفتم: فکر نمی‌کنم درست گفته باشی، ادامه داد من حتی اسم همسرت را نیز می‌دانم. گفتم: ولی من زنی ندارم. بایک چشم غره گفت: پس منیر چیه؟ با شیندن اسم منیر بدنم تماماً خنک شد و همه اعضایم به لرزه آمد. گفتم: پیرزن ما را گرفتیها، خدا خیرت بدنه نیه، خدا روزیت را جای دیگری حواله کند. خدا حافظ من رفتم کار دارم. گفت برو، آره برو به من اهمیت نده. ببین چه طور پشیمان می‌شوی و با صدای رسانگفت:

«لیلا رفت»، تالسم لیلا را شنیدم به سرعت به سوی آن پیرزن بازگشتم دیدم در جایی که چند لحظه قبل نشسته بود، نیست. فهمیدم منظورش از اینکه لیلا رفت خودش بود.^(۱) بسیار متعجب شدم و در یک سکوت ذهنی و تفکری فرورفتم، پس از لحظه‌ای به حال طبیعی بازگشتم، بله او لیلا بود، نمی‌دانستم چکنم صدای استاد را شنیدم مرا با اسم کوچک مورد خطاب قرار داد و صدا کرد. از طرف دیگر، یک آن به نظرم آمد که همان خانم را دیدم وارد بازار شد. بله خود لیلا بود که در هیئت و شمايل یک پیرزن تجلی حضور نموده بود. با سرعت دویدم و به او رسیدم. آهسته آهسته به دنبالش رفتم و گفتم: ببخشید که شما را به جا نیاوردم و نشناختم. پیرزن نگاهی غصب آلود نمود و زیردندانی گفت: نمی‌خواهم ریخت را ببینم.

مثل دخترها ناز می‌کرد و ناز می‌فروخت، مانیز کسی نبودیم که بخواهیم این فخر فروشیها را تحمل کنیم. گفتم: مادر می‌روم پشت سرم را هم نگاه نمی‌کنم. در چشمانم خیره شد. نگاه عمیقی به من نمود به طوری که سنگینی نگاهش به تمامی بدنه نشست. شکی برایم نبود که او خود لیلا است. به خودم جرأت دادم و با عبارت خاصی گفتم: ببخشید لیلا خانم چرا گفتند بیایم اینجا و حال تحويل نمی‌گیرید؟

مرا با لفظ پسرکِ جوان مورد خطاب قرارداد که بسیار از این لفظ صحبتیش ناراحت شدم زیرا من در آن هنگام چهل سال داشتم. با اینکه اندیشه‌ام را بر زبان نیاوردم ولی لیلا فهمید و لبخندی زد و سپس چنین ادامه داد: پسرجان، من با این ریخت و قیافه و این سن که پایم لب گور است خودم را جوان می‌دانم، تو که هنوز

۱- برای خوانندگان مشتبه نشود که هر فال گیری آن ذات رعنای جمال جمیل حق است. در این گفتار و مشاهدات، نکات بسیار ظریف و دقیق عرفانی و مضامین سرشار معرفت آمده است.

در این راه طفلى و ۴۰ ساله هستى . جوانى جانم . خامى و جوان. به تو مى‌گويم اما
به يك شرط، گفتم چه شرطى؟

به شرط اينكه آن حلقه‌اي را که در دست دارى به من به عنوان هديه
تقديم کنى، برایم شک پيش آمد که اگر او ليلاست پس چرا اينجوري صحبت
مي‌کند و طلب حلقة انگشتريم را مى‌نماید. با جرأت و جديت تمام گفتم نمى‌خواهم
بگوي. اصلاً نگو کسی هم نمى‌خواهد که بگوي. اصلاً چيه حرفم را پس گرفتم
نمى‌خواهم که هيچ چيزى را به من بگوي، يادم آمد قبلًا هنگامى که در پاي درس
ليلا بودم او گفته بود که:

جز ما موجودات نوراني ، چندين دسته موجود دیگري نيز در اين عالم
وجوددارد از قبيل «فرشته‌ها، ملائكة»، ما موجودات نوراني، که با دسته فرشته‌ها و
ملائک از يك گروه هستيم، توهمنا که اينها نيز موجودند و
سايه‌ها، سايه‌ها نه از قبيل آن سايه‌اي که شماها مى‌شناسيد و منظورهمان سايه‌اي
که از اثر تابش نور به جسم کدر به وجود مى‌آيد نيست، سايه‌ها موجوداتی هستند
که جزء هيچ يك از دسته‌های بالا نيستند ولی در عين حال موجودند و داراي شعور
فعال و آگاهی مى‌باشند، نفس‌ها که يك دسته دیگر از موجودات هستند. ناگفته
نماند که توهمنات با خيال و تصورات تفاوت دارند، توهمنات موجودات فعالی
هستند که شعور خلاق و فعال مثل ما دارند اما تصور از ذهن ما برمی‌خizد. دسته
ديگر موجودات، اجننه‌ها و شياطين هستند البته به جز اينها، موجودات دیگري نيز
هستند که اسمی برایشان نيست که بتوان آنها را به آن اسم مد نظر گرفت». در
تفکرم به ياد اين گفتارهای ليلا افتادم که مى‌گفت اين دسته موجودات که غير از
ماهستند برای گمراه کردن سالکان کوي الى الله به هر طريقي و لباسی ظاهر
مى‌شوند تا او را دزدیده راه بنمايند.

این تفکر در مخیله‌ام تفکر قوت گرفت که حتماً او دزدی از دزدان است که می‌خواهد من را گمراх کند با ورود این تفکر توقف راجایز ندانسته و بدون توجه به آن پیرزن از کنارش گذشتم و رفتم. پیرزن نیز راه خود را ادامه داد و رفت. رفت به سوی سر بازار از سوی دیگر آن. دیدم همان پیرزن سر بازار نشسته بود شال سبزی همانند همانی که به کمر آن دختر کوچولو که همراه لیلا بود به کمر داشت. البته ابتدا کمی تعجب کردم زیرا آن پیرزن در مسیری غیر از مسیر من حرکت کرده و رفته بود و حالا سر بازار بود. رفتم جلویش ایستادم و با صدایی واضح گفتم: «چطور احوالی، پیری؟» در عالم پیری، خوب جوانی.»

او نگاهی به چشمانم نمود و گفت: خوشم آمد حسن، هر وقت نتوانستی مرا از دزدان راه تشخیص بدھی به نگین انگشتتر نگاه کن، اگر در آن، چهره من نمایان شد بدان که آن چهره مقابلت من هستم، که تغییر ظاهر و لباس داده‌ام و با چهره‌ای ناشناس برایت ظاهر شده‌ام. بدان من در مقابل نگین حلقه انگشت‌تری دستت نمی‌توانم چهره‌ای غیر از چهره واقعی خودم را حفظ کنم و اگر آن شخص مورد آزمایش من نباشم نگین انگشت‌تری ات هیچ چیز را نشان نمی‌دهد.

به روی حلقه دستم فتاده عکس دلدارم

نگینی با رخ محبوب، بُود داروی هر دردم

به بیداری و هوشیاری که می‌بینم رخ خوبش

بسان تیر پرتایی، زند نیشی که بسیدارم

دگر از هر چه هوشیاریست بیزارم چوبیدارم

ولی در سکرت خوابم، روم تاعرش دلدارم ***

به انگشت‌تر نگاه کردم بله او لیلا بود، با آن چشمان فراخ و آن عظمت‌های نگاه نافذش. از او پوزش خواستم به خاطر رفتارم ولی او نیز بی‌تفصیر نبود. او گفت:

اشکالی ندارد. قصدم از این دیدار این بود که به تو بگویم با منیر ازدواج کن. گفتم آیا سلوکی و راه تقریبی و رسیدن به معرفتی در این ازدواج تعییه شده است! پاسخ داد: بله، حتماً، اگر این چنین نبود... و در ادامه گفت: او را از دست نده.

حال برو، دیگر بیش از این مزاحم نشو. سپس بلند شد، خنده‌ای کرد و چند متلک آب و نون دار بارمون کرد و در جمعیت داخل شد و از نظرم دور گش.

همین طور که در جمعیت می‌رفت نیم نگاهی به من انداخت و گفت: «پسرجان، به سراغت می‌آیم وقتی که بر چشم‌های رسیدی که در کنار آن چشم و در آب روان آن بنگری و تصویر خودت را مشاهده کنی، آنگاه در تصویر حلقة انگشت‌تر در آب، بر روی نگینش مجدد تصویر خودت را ملاحظه و مشاهده کنی».

خفا گفتم که ای کاش دلبرم بود

جدا از من نمی‌بود یا رخش بود

گذر کردم به آبی پاک و روشن

بدیدم صورت دلبر که خود بود ***

«خواستگاری»

خلاصه مطلب اینکه از او جدا شدم و به سمت دیگر بازار حرکت کردم و به مکانی رسیدم که با حضرت شیخ عارف و باباقاسم قرار گذاشته بودیم که پس از ملاقات آنجا باشیم.

باباقاسم و استاد عزیز و چند تن از شاگردان منتظر ایستاده بودند. استاد من

را به جمع معرفی کرد و گفت: بهترین دوستم و شاگردی جدید است استاد من را با نام حسین مبین السلطان معرفی کرد.

آرام آرام به سمت خانه استاد رفتم و باباقاسم گفت: حسن برویم خانه خودمان و مزاحم استاد نشویم بهتر است، موافقت کردم و از استاد جدا شدیم، در راه با خود کلنگار می‌رفتم که یکجوری بحث را به سوی منیر بچرخانم و خواسته‌ام را به باباقاسم بگویم. ولی هر چه سعی کردم نتوانستم، به نحوی ترسو شده‌بودم که خودم هم باورم نمی‌شد، زبانم الکن شده بود. زبانم همانند یک تکه چوب در دهانم قرار گرفته بود. اصلاً سخن گفتن فراموشم شده بود.

هیچ کلامی نمی‌یافتم که برای شروع به آن متمسک شوم و سخنم را آغاز کنم. تمامی کلمات از صفحه ذهنم محو شده بود. حال خود را نمی‌دانستم. بدنبیم بسیار داغ شده بود برایم گفتن چنین کلامی خیلی سخت بود. به روستا رسیدیم، باباقاسم گفت: برویم خانه من خواهش کردم که برویم بیابان که کمی صحبت کنیم و باباقاسم گفت: الان نه، موقع صحبت کردن نیست برویم خانه، هم منیر تنهاست و هم گوسفندان گرسنه هستند در ضمن احتیاج به استراحت داریم.

مقاومتی نکردم و به خانه رفتم، نشستیم ولی دیگر منیر برای پذیرایی داخل نیامد و پدرش را بیرون صدازد و سینی چای را به او داد. شاید باباقاسم در مورد ازدواج من، با او صحبت کرده بود که منیر شرمش می‌آمد که داخل بیاید. سنگین‌ترین اکسیژن را استنشاق می‌کردم، نفسم به شماره افتاده بود. به طور غریبی به منیر علاقه پیدا کرده بودم. احساس می‌کردم او همان گمشده قلبی و باطنی من است که می‌تواند آن روح تکامل و محرك وجودی جمالی باشد که سوق دهنده باطن به سوی کمال است.

بابا قاسم چای تعارف کرد و کنارم در سمت راست نشست. دست باباقاسم

را گرفتم که ببوسم، سریع دستانش را از میان دستانم کشید و سرم را به سمت بالا حرکت داد و گفت: خجالت بکش مرد، دست نوازش به سرم کشید. گفتم: بابا قاسم مرا به غلامی قبول می‌کنی؟ می‌دانی که هیچ ندارم، نه شغلی، نه زندگی، حتی جایی برای زیستن و نه سرپناهی. اما دلی دارم به اندازه یک دریا و ضمیری پاک و روشن، همت والایی دارم حتیماً زندگی خوبی می‌توانم برای جگر گوشه‌تان فراهم کنم و مطمئن هستم دختر عزیزت خوش بخت می‌شود.

بابا قاسم شانه‌هایم را حرکت داد و گفت: برخیر بنشین، از نظر من که تو هیچ نقض و عیبی نداری، در مورد سرپناه و شغل و غیره نیز خدا می‌رساند، خودش آنقدر کریم و رحیم است که نگو، ولی من باید با منیر صحبت کنم تا جواب او چه باشد، رفت که با منیر صحبت کند. در هنگامی که بابا قاسم داشت با منیر صحبت می‌کرد حال عجیبی به من دست داد افکار عجیب و غریبی به ذهنم رسید با خودم گفتم با این شرایطی که من دارم و آسمان جُل هستم آیا منیر می‌پذیرد که با یک آدم یک لاقبا ازدواج کند؟

حدود یک ساعت و نیم بعد بابا قاسم آمد. آن زمان شاید طولانی‌ترین ساعات برای من بود. تا آن هنگام گذشت زمان را به وضوح احساس نکرده بودم. سلام کردم و سرم را پایین انداختم، خجالت می‌کشیدم. سکوت محونده‌ای تمای فضای خانه را گرفته بود تا اینکه سکوت شکسته شد و بابا قاسم گفت: برویم به گوسفندها علف بدھیم.

عصر غمگینی بود هنگام خارج شدن از خانه بابا قاسم به منیر گفت: زیاد دور نمی‌شویم به کنار رودخانه می‌رویم. در راه هیچ صحبتی بین من و بابا قاسم رد و بدل نشد. به کنار رودخانه رسیدیم گوسفندان به کناری رفتد. من از حضور بابا قاسم خجالت می‌کشیدم رفتم و کنار رودخانه نشستم

بابا قاسم نیز در محلی همان اطراف زیر درختی نشست و به چوب دستش تکیه زد. زمانی گذشته بود که بابا قاسم صدایم زد برای خوردن ناهار. هیچ رقم حسنه نبود اما بلند شدم رفتم به سوی او. اصلاً توجه نکردم ولی نزدیک که شدم منیر خانم را دیدم در کنار بابا قاسم بود وسلام کرد. سفره را اندادته بود. مقداری کره و دوغ بود و نان. ترجیح دادم که نان و دوغ بخورم. منیر و بابا قاسم نیز سرسره نشستند و شروع به خوردن نمودیم.

پس از صرف ناهار منیر سفره و وسائل چای را جمع کرد که برود بابا قاسم گفت: دخترم بنشین کارت دارم زیر دندان آرام گفت: چشم و نشست گفت دخترم آیا در حق تو و در زندگیت فکر می‌کنی کوتاهی کرده‌ام؟ آیا تا به اکنون چیزی خواسته‌ای از دستم برآمده و کوتاهی کرده‌ام؟

گفت: خیر پدرجان برای چی این سئوالات را می‌پرسی؟ مگر من شکایتی کرده‌ام؟ بابا گفت: دخترم پس از مرگ مادرت من ازدواج نکردم و تمام زندگیم را وقف تو کردم و تمام همت و سعیم را در بزرگ کردن و تربیت تو نمودم.

تو چشمان من هستی، قوت قلب منی، دخترم - پیرو صحبت‌هایی که قبلًا با تو شد بگوییم که اکنون در حضور حسن آقای می‌خواهم با تو صحبت کنم و هم آقا حسن می‌خواهم دو کلام حرف حساب با تو بزنم و آن هم اینکه بین دخترم، خوابی را که دیشب دیده بودم برایت تعریف کردم و صحبت‌های تکمیلی را قبلًا به تو گفتم ولی بدان که خواب ملاک نمی‌شد و تصمیم گیری نهایی با خودت است. استاد، حسن آقا را به عنوان شاگرد خصوصی پذیراشد و او را تأکید کرد ولی باز هم تصمیم با خودت است.

او همانند خودمان از مال دنیا هیچ ندارد اما مرد پاکی است اگر او را به عنوان همسر و مرد زندگیت قبول کرده‌ای و قبول داری همین اکنون بگو که حسن

آقا نیز تکلیف خود را بداند اصلاً رودربایستی نکن که جایش نیست. من که صحبت‌های بابا قاسم با منیر را می‌شنیدم داشتم از خجالت آب می‌شدم. منیر نیز اصلاً قرار و آرام نداشت. برایش خیلی سخت بود. پس از اتمام صحبت‌های بابا قاسم سکوت عمیقی همه فضای محیط را فراگرفت. منیر با صدای لرزانی گفت: پدرجان هر چه شما بگویید کما اینکه تا کنون هم همین‌طور بوده قبول دارم و روی حرف شما حرف نمی‌زنم، اما با گفتن اما تمام بدنم خنک شد. یک دلهزء عجیبی به درونم رخنه کرد، ببابا قاسم پرسید: پس چه دخترم؟ پدرجان ولی من از جانب حسن آقا چند تضمین و قول می‌خواهم، و آنها را مطرح و خلاصتاً صحبت را به این مفهوم به پایان برد که راضی است.

پدر منیر چندین صلووات فرستاد و چند دعا از ادعیه‌های قرآن را خواند و گفت: خدای پیوند تان را یک پیوند الهی قراردهد و فرزندان نورانی و روحانی به شما اعطا کند. فردا به امید خدا و ان شاء الله یک مراسم خودمانی خیلی ساده می‌گیریم و باحضور یک روحانی شما را رسماً نامزد می‌نماییم. سپس گفت: برو خانه دخترم تو دیگر راستی خانم شدی، ها، خانم بزرگ بروشامی درست کن و... چند تایی شوختی کرد، منیر نگاهی عمیق به چشمانم نمود و یواشکی زیر دندانی با لطافت تمام خدا حافظی کرد و رفت.

در دلم به حال خودم خنده‌ام گرفته بود. چگونه یک دختر ۲۱ ساله دل از من چهل ساله ریوده بود. احساس می‌کردم یک بار سنگین از روی شانه‌هایم برداشته شد. سبک شده بودم. احساس راحتی داشتم. خیلی راحت و سبک نسنهای عمیقی می‌کشیدم و احساس می‌کردم لطیف ترین هوایی است که در طول زندگیم استنشاق کرده‌ام همین هوالت است. آن چیزی که می‌باشد گفته بشود، گفته بودم و این موضوع احساس خوبی در تمام وجودم برانگیخته بود.

پس از مدت زمانی گوسفندان را جمع کردیم و به سوی خانه راهی شدیم.
هیچ نمی‌گفتم و با خودم خلوت کردم. بابا قاسم نیز که مردی کاملاً جاافتاده و کامل
بود، حال مرا خوب درک می‌کرد و به همین منظور هیچ نمی‌گفت و این فرصت
خوبی بود که به درستی با افکارم کلنگار بروم و در مبارزه‌ای رودررو بر آنها غلبه
یابم و پیروز بشوم و فاتح گوی تخیلات ذهنم باشم.

نمی‌توانستم احوالم را توجیه نمایم تا آسوده باشم به خودم می‌گفتم «مرد ک
چهل ساله عاشق شده».

برای توجیه خودم می‌گفتم: این که عشق نیست، سپس می‌پرسیدم پس اگر
عشق نیست پس چیست؟

علاقة مفرط و یک محبت انتزاعی است یا یک هوس؟
شاید هم رشته تعلق خواطر قلبیست که به صورت یک احساس عاطفة
شخصی ظهور نموده است؟ خلاصه اینکه خودم می‌بریدم و خودم هم می‌دوختم.
شام مفصلی که منیر خانم پخته بود حسابی چسبید. شاید به کام من اینچنین بود
ولی خیلی خوش مزه و خوب طبخ شده بود، کلی خوش به حالم شد. در آن اوضاع و
احوال احساس غریبی نمی‌نمودم و احساس نمی‌کردم که تازه وارد آن مکان و آن
عالی شده‌ام و به طور کلی با آن جا غریبه هستم. ولی به هر حال تمامی خاطرات
گذشته را مقطوعی فراموش کردم.

گاه گداری به فکر زمین و زندگی در آنجا می‌افتدام اما از ادامه این فکر به
شدت پرهیز می‌کردم و آنرا تعقیب نمی‌کردم. احساس بی‌تفاوتوی خاصی گرفته
بودم شاید چون چاره‌ای و راه گریزی نداشتم آنچنان بود.

در سر سفره غذا آنقدر غرق نفکر بودم که چندین بار قاشق از دستم افتاد و
مقداری غذا در سفره پخش شد. بابا قاسم هیچ توجهی نکرد اما منیز لخند ملیحی

بر لبانش نشست، خوب طبع دخترانه بود، خیلی هول شدم، مثل جوانترها یک حالت شرمی به من دست داده بود احساس می کردم جوان شده ام و بایست برای نامزدم کمی ناز کنم و عشهه بیايم.

احساس قوتی در درونم پاگرفته بود که نیروی حیاتی نو را در جانم روشن کرده بود و تمام جسمم را قوی حس می کردم. تا شام را خوردیم، سریع رفتم و مشغول به نماز شدم، نماز که پایان یافت رفتم گوشة اطاق کنار پنجره تکیه زدم به دیوار و به یک گوشه به طور ناخودآگاه خیره شدم. مثل عاشق های ننه مرده شده بودم و کز کرده به یک نقطه خیره مات و متختیر در عمق افکار خودم وارد شدم. به یاد داستان لیلی و مجنون افتادم و ناگهان خنده ام گرفت که از آن احوال خارج شدم خلاصه نمی دانستم باستی خوشحال باشم یا ناراحت که چیزی روی بدنم سنگینی کرد از خواب جستم، متوجه شدم در حین ادامه این افکار به خواب سبکی وارد شده ام، بابا گفت: نمی خواستم بیدار است کنم حال که بیدار شدی صبر کن برایت تشک بیاورم. رفت و سریع تشکی آورد انداخت و من تا داخل تشک دراز کشیدم به سرعت خوابم برد.

بابا قاسم اول صبح برای نماز بیدارم کرد و خودش پس از فراغت از نماز رفته بود صحرا و گیاه آورد تا گوسفندان بخوردند، زیرا او می خواست به شهر برود. خلاصه اینکه آنروز نماز خواب ماندم. وقتی بابا قاسم آمد و بیدارم کرد تازه متوجه شدم که ای دل غافل نماز خواب مانده ام! سبحانه را همان صبح زود خوردیم، من به بابا قاسم گفتم که می خواهم به شهر بروم از نظر شما اشکالی ندارد او گفت خیر ولی برای ناهار حتماً بازگرد به خانه.

خداحافظی کرده و رفتم، دستم را داخل جیبم نمودم متوجه شدم مقداری پول داخل جیبم است. بله بابا قاسم دوهزار تومان پول داخل جیبم گذاشته بود خیلی

شرمنده شدم. تمی دانستم از او چگونه باید تشکر کنم. تنها کاری که در آن زمان از دستم بر می آمد یک دعای خیر بود. دعا کردم که ان شاء الله «دیده دل بر او هویدا و آشکار شود و به آستان دل دست سجده بساید.»

این عمل بابا قاسم را ثبت دل نمودم تا ان شاء الله به موقع جبران نمایم و از خجالتش در بیایم. اما مسلماً او این کار را به خاطر این موضوع انجام نداده بود که انتظار مقابل داشته باشد یا با این تفکر که من نیز روزی برایش کاری انجام بدhem بلکه این را از تعالیم فتوت و جوانمردی می دیدم که حتماً استاد هنگام تعالیم سیر به سوی انسان کامل شدن به شاگردانش - [که بابا قاسم از جمله آنها بود آموخته بود] - و در اینجا نمود کرد ببود.

ماشینی سوار شدم و مستقیماً رفتم منزل استاد، در زدم، حمید پسر کوچک استاد درب را باز کرد و گفت: سلام عموم. جواب سلامش را دادم و پرسیدم که پدرش خانه است یا خیر؟ گفت: بله استاد تشریف دارند ببینم وقت دارند که شما را بپذیرند یا خیر؟ پس از لختی آمد و مرا به سوی استاد راهنمایی کرد، وارد اطاق استاد شدم سلامی گفتم و جواب گرفتم. استاد نگاهی به من نمود سپس لبخند ملایمی زد و گفت:

فرزندم سرجای خودت بنشین. به شوخی گفتم پس استاد بایستی فعلاً پشت در اتفاقات بنشینم و منتظر بمانم و بلند شدم در خانه اول فرش نشستم درست روی مریع اول، تعدادی از شاگردان استاد حضور داشتند استاد ما را به یکدیگر معرفتی نمود. ظهر که شد نماز جماعتی باهم خواندیم و شاگردان استاد رفتند. پرسش را صدای زد و گفت ناهار بیاور. حمید رفت و لحظه‌ای بعد آمد سفره را انداخت و با نظم جالبی سفره آرایی نمود و سپس رفت. ناهار زرشک پلو با مرغ داشتند.

من نگاهی به سفره انداختم و با خودم گفتم: عجب، هرگز نمی‌توانم بپذیرم که اولیاء خدا اینچنین سفره‌هایی می‌انداخته‌اند یا که سر چنین سفره‌هایی بنشینند!!! در صورتی که در جامعه کسانی هستند نان شب ندارند و هرجه بیشتر تلاش می‌کنند باز هم هشتاشان گرو نهشان است و رزق و روزی از دستانشان فرارمی‌کند. الایها الحال سرسره نشستم و به غذا خوردن مشغول شدم. پس از آنکه صرف غذا تمام شد استاد گفت: بله پسرم تو یک سخن عینی و واضح را مد نظر گرفته‌ای درست است؛ اولیاء خدا اینگونه نبوده‌اند اما میهمان احترامش چیز دیگریست که حتماً باید رعایت شود و در ضمن بعضی از میهمانها را بایستی که هر چه تجملاتی تر با آنها رفتار نمود.

حیرت کردم، متوجه شدم استاد تمام فکر ذهنم را خوانده‌است. او اینچنین ادامه داد: من از صبح می‌دانستم شما می‌آیی به همسرم گفتم غذای خوبی تهیه کن که میهمان عزیزی داریم. بگو پسرم چه امری باعث شده که اینجا آمدی؟ به خودم کمی جرأت دادم و گفتم استاد مهربان و فاضل شما که افکار مرا می‌دانید و می‌خوانید چرا می‌پرسید؟ عقلم قبول نمی‌کند که شما ندانید من برای چه موضوعی اینجا آمدهام زیرا شما از دیروز می‌دانستید که من می‌آیم و ناهاردارک دیده‌اید. استاد نتوانست جلوی خنده خودش را بگیرد و با صدای بلند قهقهه می‌زد به گونه‌ای که صدایش همه فضای اتاق را پرکرده بود.

پس از آنکه خنده‌هایش پایان یافت او گفت: پسرم ما حق استفاده در همه موارد را نداریم.

ثانیاً اینکه ما مجبور هستیم ظاهر به ظاهر بنماییم و گرنه اوضاع دنیا مختل می‌شود. گاهی بعضی از شاگرد هامی آیند و سوالات مختلفی و خواسته‌های عجیبی در ذهنشان مطرح می‌کنند و می‌خواهند جواب بدhem و بگوییم تا یقین آنها

افزوده بشود ولی با این حال من هیچ واکنشی نسبت به آنها انجام نمی‌دهم زیرا اولیاء ما اینچنین نبوده‌اند و در مقابل کشتهای بیرونی خیلی خونسرد از کنار موضوع گذشته‌اند، موضوع دیگر هم این است که حتماً بایستی سکوت و خویشن داری را در خودم افزایش بدهم که شاگرد خواسته‌اش را حتماً حتماً بازبان حال بیان نماید و بگوید و... حرفت را بگو جانم.

گفتم استاد عزیز من منیر خانم را از باباقاسم خواستگاری کرده‌ام و و او و باباقاسم هر دو پذیرفتند. استاد تبریک صمیمانه‌ای گفت و پرسید خوب حالا مطلب چیست؟ دو دل بودم که بگوییم یا خیر، به طور ناگهانی پشمیمان شدم که بگوییم یانه که استاد نگاه نافذ و عمیق به چشم‌مانم نمود و گفت: من چند لحظه‌ای بیرون بروم کار دارم اکنونم می‌آیم. استاد رفت و سکوت آن محیط مرا بسیار آزار می‌داد خصوصاً اینکه یک پشمیمانی آنی به دلم راه یافته بود.

«کمک استاد»

پس از دقایقی استاد وارد شد. گفتم استاد می‌خواهم بساط ازدواج و عقد را راه بیندازم اما پول ندارم استاد با مهربانی گفت:

خوب پسرم این که مهم نیست من به تو قرض می‌دهم و هر وقت داشتی به من پس بده. گفتم: استاد خداشما را از بزرگی کم نکند ولی چگونه پس بدهم من که شغلی ندارم که درآمدی داشته باشم، استاد چشم غره‌ای رفت و گفت: مگر تو سواد نداری؟

گفتم بله استاد دارم. خوب مسئله حل است یک فکری برایت می‌کنم

دوست داری دفتردار یک شرکت بشوی ولی عیش این است که حقوقش کم است و شب کاری است. گفتم استاد اشکالی ندارد هرچه شما صلاح بدانید. سپس استاد گفت برو تا من صحبتی بکنم برو و حدود شنبه هفته بعد بیا. آن روز سه شنبه بود. هنوز چند دقیقه‌ای از صحبت‌هایمان نگذشته بود که استاد پرسش را صدا زد و گفت: برو جلوی درب خانه بنشین اکنون باباقاسم می‌آید راهنمایش کن به سوی اتاق مطالعه تا من بیایم. گفتم چرا اینجا نماید؟ استاد نگاه عمیق و نافذی به من نمود و هیچ نگفت من سرم را پایین انداختم، پس از سه چهار دقیقه حمید آمد و گفت که بابا جان، دوستتان باباقاسم در اتاق مطالعه منتظر شما هستند. استاد گفت: برو بگو اکنون می‌آیم و به من گفت: پاشو برو پسرم می‌خواهم بروم پیش باباقاسم با او کاردارم. همینکه برخواستم او نیز بلندش قبل از بلندش دستش را به زیر پوستین که روی آن نشسته بود برد و یک پاکت بیرون آورد و آنرا به من داد، پرسیدم این چیست استاد؟ پاسخ داد یک مبلغ ناقابلی است برو سر بازار همین اکنون آنرا نقد کن به وجه حامل است به مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان.

من چک را از پاکت درآوردم و نگاه کردم با خودم گفتم عجب استاد قوى و اهل کشف و کراماتی است حتماً سری در اسرار الهی دارد و گرنه از کجا می‌دانست که من می‌آیم و پول می‌خواهم و یا اینکه اکنون باباقاسم می‌آید و چندین کرامت دیگر که از ایشان دیده بودم. ولی با این حال قبول نکردم و هرگز نیز قبول نداشتم که اگر کسی قدرت ظاهری و یک کشف و کراماتی از او به ظهور رسید سری در اسرار دارد و اهل الله است و محروم به اسرار حق. استاد نگاهی به من نمود و لبخندی زد و گفت: آفرین پسرم از زیرکیت خوشم آمد درست می‌اندیشی. هر کسی که کراماتی داشت نمی‌شود ولی خدا.

اگر این طور بود همه ترک دین و اخلاق می‌کردند و گوشنهنشینی و عزلت پیشه می‌کردند و با کمی ریاضت و چله نشینی قدرت ظاهربنی کسب می‌نمود و اهل سرّ و اهل الله می‌شدند. در صورتی که اصلاً چنین نیست. و گرنه مرتاضها بایستی از همهٔ ملت دین دارتر باشند.

آیا یک چنین اشخاصی که نفس گُشی و جسم آزاری کرده‌اند و اهل ریاضت هستند اولیاء الله به شمار می‌روند و دارای دین محکم و استوار می‌باشند و مقرّب به الله و آستانش هستند و معرفت کسب کرده‌اند؟؟ حاشا و کلاً اگر چنین باشد. حال زود برو تا بانک تعطیل نشده هم اکنون چک را نقد کن و به زندگیت سروسامانی بده، بعداً می‌بینمت.

سریع رفتم به سوی بانک و به سرعت آنرا یافتم زحمت زیادی برای پیدا کردنش نکشیدم. سر راهم یک کیف تهیه کردم و پولها را در آن ریختم و راهی منزل شدم. در زدم، منیر خانم درب را باز کرد و سلامی گفت، من جوابی به او دادم. نمی‌خواستم داخل بروم زیرا می‌دانستم بابا قاسم هنوز نیامده با این حال پرسیدم منیر خانم بابا قاسم تشریف دارند؟ جواب داد خیر، و اینچنین گفت: شما میهمان ما هستید و پذیرایی و دعوت از شما بسیار پسندیده است ولی با این حال حرفش را قطع کرد و ادامه نداد. من گفتم خودم می‌دانم منیر خانم.

در دلم چنین دختر پاکیزه و مؤدبی را بسیار ستودم و بسیار خوشحال شدم که تربیت اسلامی و اخلاق اسلامی چقدر فضایل را درون او رشد داده است. گفتم می‌روم و بعداً می‌آیم فقط این ساک که مقداری پول در آن است را در جایی بگذارید، گفت باشد و من کیسه را جلوی درب گذاشت و او آنرا برداشت خداحافظی کردم و رفتم روستا. گشتی در روستا زدم تا نماز شد. به مسجد رفتم برای نماز، دم درب ورودی مسجد چندین پیر مرد نشسته بودند. یکی از دیگران

شجاع تر بود پرسید می بخشد آقا شما میهمان بابا قاسم هستید؟
 گفتم بله چند وقتیه که رحل اقامت را در خانه او افکنده ام. رفتم داخل
 مسجد و یک گوشه‌ای مشغول به راز و نیاز با خداوند منان شدم و در سجده آنقدر
 اشک ریختم که از حال طبیعی خارج شدم. چیزهای زیادی در هنگامی که سرم
 روی مهر بود می دیدم که برایم نامفهوم بودند تا اینکه ندایی اینچنین شنیدم:
 «الله ولی الذين آمنوا»^(۱) کمی یکه خوردم و ندایی دیگر شنیدم «ان الله
 يهدى من يشاء»^(۲)، «الله مع المتوكلين»^(۳) و با شنیدن این آواهای ملکوتی از آن
 حال جذبه عمیق خارج شدم.

سر از سجده برداشتمن رفتم صورتم را بشویم و تجدید وضو نمایم. بازگشتم
 داخل مسجد و پس از خواندن نماز مغرب و عشاء راهی منزل شدم. با خودم گفتم
 مرد حال با چه رویی می خواهی به منزل بروی؟ خجالت نمی کشی؟ برای اینکه از
 شرّ این افکار مزاحم و نقاط منفی ذهن فرار کنم شروع به برنامه ریزی در ذهنم
 نمودم. به خانه بابا قاسم رسیدم درب منزل را با سه ضربه منقطع به صدا در
 آوردم.

«ازدواج این امر مقدس»

پس از لختی بابا قاسم درب را بازکرد. سلام کردم. گفت: بفرمایید. نگران

- ۱- خداوند سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند
- ۲- همانا خداوند هدایت می کند هر که را بخواهد.
- ۳- خداوند با توکل کنندگان است.

شدم، فرزندم کجا بودی، برای ناهار که تشریف نیاوردی، خیلی منتظر بودیم که بیایی. اکنون نیز خیلی دیر کردی جواب دادم بباباقاسم رفته بودم روستا و نماز را خواستم به جماعت بخوانم. قبول باشد

ان شاء الله بیا داخل بیا داخل فرزندم، با گفتن چند یا الله وارد شدم و به اتاق رفتیم. بباباقاسم سریع سفره را انداخت. و مشغول غذاخوردن شدیم. پس از صرف غذا یک آن منیر آمد داخل و چای گذاشت و به اتاق خودش بازگشت. گفتم بباباقاسم نمی‌دانم چگونه از شما تشکر کنم شاید اگر من جای شما بودم به کسی که نمی‌شناسم و نمی‌دانم از کجا آمده و چه کسی است، شاید اصلاً و ابدآ در خانه‌ام راهش نمی‌دادم چه برسد به اینکه بخواهم دخترم را عروسش کنم. بباباقاسم حرفم را ببرید و نگذاشت ادامه بدهم. گفت:

انسان وقتی پسر خوب و منزه و پاکی می‌بیند چه اشکالی دارد اگر می‌تواند، زیر بال و پرش را بگیرد. دیگر نبینم از این صحبتها کنی من که کاری نکرده‌ام. بباباقاسم جسارت نباشد ولی من رفتم و مقداری پول تهیه کردم. نگاهم کرد و پرسید پول؟

بله پول. برای اجرای همین امر خیر مقدار سیصد و پنجاه و یک هزار تومان تهیه کرده‌ام تا ان شاء الله اگر لا یقمان بدانید ما را به غلامی قبول کنید. البته این مبلغ را از استاد ولی قرض کرده‌ام. ان شاء الله به کارکردن مشغول می‌شوم و با پشتکاری که در خودم سراغ دارم بحمد الله آرام آرام آنرا پس می‌دهم. سکوت و آرامشی که بباباقاسم داشت حاکی از رضایتش بود. گفت: هر جور که میل تو باشد فرزندم. تو چه زمانی را پیشنهاد می‌کنی؟ من گفتم هر زمانی را که شما مناسب بدانید.

باباقاسم دستی در ریشش فروبرد و گفت: باشد تا با منیر مشورت کنم ببینم چه زمانی را او پیشنهاد می‌کند. رفتم گوشة اتاق و با کشیدن چند نفس عمیق

چشمانم را بستم تا کمی فکر کنم، دست باباقاسم را احساس کردم که مرا تکان می‌دهد. مرا مورد خطاب قرار می‌داد و می‌گفت: پاشو، حسن جان پاشو نماز صبح است. بلندشدم و پس از وضو گرفتن مشغول نماز صبح شدم. پس از نماز صبح باباقاسم می‌خواست راهی بیابان بشود. گفتم می‌خواهم بیابان کمی کمک کنم. باباقاسم گفت که: می‌خواهی خانه بمان و کمی استراحت کن.

مخالفت کردم و گفتم خیر اگر بمانم تا زمانی که شما بازگردید حتماً حوصله‌ام سرمی‌رود. خلاصه راهی بیابان شدیم. به دامنه یک کوه رسیدیم همانجا بساط صبحانه را برقرار نمودیم. نان و کره مختصراً خوردیم. پس از صبحانه به سوی یک چشم‌هه حرکت نمودیم به آنجا که رسیدیم توقف کردیم تا استراحت کنیم و هم گوسفندان آب بخورند. پرسیدم بباباقاسم مخارج شما از چه جهتی تأمین می‌شود؟ آهی کشید و گفت: خانه‌ای در شهر دارم. آن را اجاره داده‌ام از گرفتن اجاره و فروش گوسفندان در پاییز. تعداد کمی از گوسفندان را نگه می‌دارم و بقیه را می‌فروشم تا سال بعد خداکریم است.

از فروش آنها مخارج سالیانه تأمین می‌شود. ما دو نفر که خرجی نداریم. برایم سخت است به همین زودیها همین گوسفندان را می‌فروشم و خودم را بازنیست می‌کنم. همین که دست شما دو جوان را در دست همیگر بگذارم و از بابت منیر خیالم راحت بشود و او را در کام خوشبختی احساس کردم و اگر بخت یاریاشد و خدا ما را قبول کند و طلب نماید ان شاء الله می‌خواهم به زیارت خانه خدا مشترف بشوم.

ناگفته نماند که من قبل‌اً یکبار دیگر بازنیسته شده‌ام. حدود هشت یا نه سال پیش بود دقیقاً به خاطر ندارم. یک حقوق مختصراً نیز از بابت بازنیستگی آنجا می‌گیرم. در اداره فرهنگ کار می‌کردم. وقتی از سفر خانه خدا بازگشتم اگر عمری

بود می خواهم زمین کوچکی بگیرم و آنجا خودم را مشغول کنم و یک باغ کوچک
بسازم به امید خداوند متعال.

پس از مرگ همسرم دیگر دستم به کار نمی رفت از این مباحث بگذریم.
برو مقداری چوب بیاور که چای درست کنیم . چای خوبی درست کردیم. در
اثنای چای خورد باباقاسم گفت: فرزندم نمی خواهد زیاد ول خرجی کنی. منیر چیز
زیادی احتیاج ندارد. فقط بروید خرید و مقداری لباس و مایحتاج ضروری برای
خودتان تهیه کنید و هر چه صلاح می دانید که مورد احتیاج است. در فکر شام
برای شب حنابندان و ناهار برای ظهر عروسی که اهالی ده و دوستان تشریف
می آورند باش. فکر کنم جمعه این هفته مناسب باشد. تو موافقی حسن آقا. من
سکوت کردم. خجالت می کشیدم .

بازگشتیم به سوی خانه البته ناهار را کنار همان چشمۀ خوردیم و همانجا
نماز خواندیم . وقتی رسیدیم خانه باباقاسم رفت بیرون کاری انجام بددهد و من
خوابیدم. صدای باباقاسم را شنیدم که گفت پسرم برخیز میهمان داریم بلند شدم
دیدم روحانی که در مسجد ده نماز جماعت می خواند و دو نفر از اهالی ده در اتاق
بودند، سریع برخواستم و سلام کردم. چنان به خواب سنگینی فرورفته بودم که
متوجه نشدم آنها داخل خانه آمدند.

باباقاسم رفت چای بیاورد و بازگشت . منیر را صدا زد و گفت: باباجان بیا
داخل. منیر داخل شد و کنار پدرش نشست.

باباجان می خواستم قبل از ازدواج که این طرف و آنطرف برای خرید
می روید و هنوز ازدواج نکرده اید به هم محروم باشید این است که مزاحم حاج آقا
شدم تا صیغۀ محرمیت را بر شما جاری کند. از نظر شما حسن آقا اشکالی ندارد؟
سرم را پایین انداختم و چیزی نگفتم. حاج آقا شروع به صحبت کرد چیزهایی گفت

و مراسم خاصی را انجام داد در آن لحظات حال خودم را درک نمی کردم. خلاصه اینکه پس از یک ساعتی آنها رفتند.

کمی خوشحال بودم اما دلم حسابی شور می زد. و پر از غوغای بود سرم و دلم از آشتفتگی گل می خورد. آنها که رفتن منیر آمد داخل که وسایل چای و میوه ها را بردارد. ایندفعه خیلی متین تر و آرام تر حرکت می کرد و بسیار با وقار به نظرم آمد. شاید هم من اینگونه فکر می کردم. خجالت می کشیدم که مستقیم نگاهش کنم ولی زیر چشمی حواسم جمع کارهای او بود.

دراین لحظه بابا قاسم رفت داخل حیاط. من حسابی خجالت می کشیدم جلوی بابا قاسم با منیر صحبت کنم و ببابا قاسم که رفت گفتم منیر خانم می شود چند دقیقه ای بنشینید چیزی می خواستم از شما بپرسم. چیزی نگفت و با حالتی که سرشار از وقار و سنگینی بود همانجا یی که ایستاده بود نشست و سرش را پایین انداخت. صورتش از خجالت سرخ شده بود و کمی عرق کرده بود. چندین سؤال مثل خوره در درون ذهنم جای گرفته بود و وجود را آزار می داد. اگر در آن لحظه سئوالهایم را نمی پرسیدم آن شب از آشتفتگی ذهنی حتماً خوابم نمی برد.

پرسیدم ببین منیر خانم من با شما تفاوت سنی زیادی دارم و می بینی که آسمان چُل هستم، آسمان سقف خانه ام است و زمین سرد فرش خانه ام با این حال و اوصاف برایم مسئله ذهنی شده که چرا قبول کردن همسر من با این شرایط بشوی؟

تازه مزید بر علت اینکه هیچ شناختی از من ندارید و نمی دانید من چه کسی هستم و از کجا آمده ام؟ شاید آدم ناحسابی باشم و پس از مدتی بگذارم و از شهر شما بروم و برای شما هزاران اما و شاید باقی بگذارم. خواهش می کنم صریح بگو چرا راضی به این وصلت شده ای؟

نگاهی به او انداختم . نمی‌دانستم که جواب سئوالهایم رامی‌دهد یا خیر؟
 منیر برای یک لحظه سرش را بلند کرد نگاهی نافذ به من نمود و مجدداً سرش را
 پایین انداخت تمام بدنم به ناگهان خنک شد. نگاهش خیلی سنگین بود و گفت:
 حسن آقا مگر شما فراموش کرده‌اید که من شاگرد چه کسی هستم؟
 فکر کرده‌ای شما همین طور آنهم به طور اتفاقی به منزل ما آمدید و در
 سرراه پدرم قرار گرفته‌اید؟

هیچ شده فکر کنی و از خودت بپرسی چرا کس دیگری شما را در آن بیابان
 نیافت و بایستی کسی شما را پیدا کند که با چنین استادی در ارتباط است و
 ناخودآگاه با آن استاد ارتباط پیدا کنید؟ بدان که:

«همان دست پنهانی که شما را به سوی خانه ما هدایت کرد، همان قبلًا مژده
 ازدواج با شما را به من داده بود. و توصیف شما را به طور کامل و تمام گفته بود
 او حرفا یاش را شمرده شمرده و آرام آرام می‌گفت. به کلمات آهنگ و روح
 می‌داد. حرفا یاش در تمام وجودم می‌نشست قدرت فکر کردن از من گرفته شده
 بود. به درستی متوجه نمی‌شدم چه می‌گوید. حرفا یاش را چنین ادامه داد: ان شاء
 اللہ بعداً بهتر برایت توضیح می‌دهم امّا فعلًا جایز نیست در نبود پدرم اینگونه
 صحبت کنیم هرچند که قانوناً به هم محروم هستیم. اگر بیش از این صحبتی دارید
 پدرم که آمد اشکالی ندارد در حضور او صحبت کنیم و این بهتر است ادامه دادن
 به حرفا یامان آنهم در حضور بابا قاسم را در حیطه شجاعت خود نمی‌دیدم. البته
 شجاعت که نمی‌خواست، بسیار شرم می‌کردم.

بابا قاسم که آمد منیر رفت و به سرعت تشکها را انداخت و بازگشت کنار
 پدرش نشست. حدود ده دقیقه‌ای گذشت و هیچ صحبتی سکوت مجلس را
 نشکست. منیر سرش را بالا گرفت و با شیطنت تمام لبخندی زد و گفت: بابا کاری

نداری خسته‌ام می‌خواهم بروم بخوابم. باباقاسم گفت: خیردخترم . شب بخیر. وقتی خواستم بخوابم صحبت‌های منیر طبیع خاصی در ذهنم انداخته بود. شروع به فکر کردن پیرامون صحبت‌های او نمودم و ناگهان این سؤال وحشتناک به ذهنم رسید که :

«نکنه این منیر چهره‌ای از چهره‌های لیلاست؟»

طرح این سؤال تمام ذهنم را آشفته کرد. اگر او لیلا بود پس چرا اینگونه عمل می‌کرد. منظور و قصدش چه بود؟ اما توانستم با طرح چند سؤال نقض این فرضیه را رد کنم. اما همچنان در تشویش بودم. با خودم می‌گفتم شاید نکات عرفانی بسیار دقیق و ریزی در این ماجرا نهفته باشد که من به آن پی نبرده‌ام.

«اسرار خورشید»

خلاصه آن شب هر طوری بود خوابیدم. صبح باباقاسم مرا برای نماز بیدارکرد و می‌خواست به دنبال کارهایش برود. قصد داشتم به منزل استاد بروم و سؤالهایی را که برایم مطرح شده بود بپرسم و بازگردم . به باباقاسم گفتم که باباجان خودت ترتیب کارها را بده من دقیقاً نمی‌دانم چه باید کرد و چه کارهایی لازم و ضروریست بباباقاسم گفت: که می‌رود تا زنهای فامیل و آشنا را دعوت کند برای مراسم حنا بندان و به من گفت : تو و منیر به شهر بروید و خریدهایتان را انجام دهید.

باباقاسم رفت که برای گوسفندان ابتدا علوفه‌ای تهیه کند و کارهایش را انجام بدهد. فکر می‌کنم گوسفندان را نیز همراه برد که به کسی بسپاردشان، من نیز

خوابیدم. حدود ساعت ۸ صبح بود که منیر داخل اتاق آمد. به سرعت از جا بلند شدم و سلامی گفتم. پرسیدم ببخشید منیرخانم ساعت چند است؟ گفت مثل اینکه شما خیلی خوش خواب تشریف دارید ساعت ۸ است. رفتم صورتم را شستم و بازگشتم.

دیدم منیر سفره را انداخته است و منتظرم نشسته است سرسفره. کمی خجالت کشیدم اما خلاصه رفتم سرسفره. برای آنکه سکوت را بشکنم و چیزی گفته باشم گفتم: منیر موافقی پس از صباحانه به شهر برویم و خریدکنیم و گشتی بزنیم و سپس برویم منزل جناب استاد من کارش دارم با شرم و حیائی خاص گفت: حسن آقا فکر نمی کنی کمی زود باشد و قباحت دارد؟ گفتم خیر. اصلاً چنین نیست و زشت هم به نظر نمی رسد مثل اینکه ما اکنون، که حرفم را ادامه ندادم. هنوز برای خودم باور و یقین نشده بود که او شرعاً اکنون همسر من است و مایک زوج هستیم. گفت الا یها الحال اگر می خواهی دیگر معطل نکن سریع حاضر شو که وقت نداریم و دیرمی شود. او در حال بلند شدن لبخندی زد و گفت: مثل اینکه شما دیر از خواب برخاسته اید حال من معطل کرده ام و معطل من هستی؟ و رفت که حاضر بشود، او خیلی سریع حاضر شد و آمد چادر مشکی بلندی پوشیده بود. مقنعة خیلی قشنگی که سفید بود و گلهای درشتی به سر کرده بود. چادرش شبیه یک مانتوی بلندی تمام بدنش و هیکلش را به طور عجیبی پوشیده و خیلی رعناتر به نظر می رسید. با هم بیرون آمدیم و رفتیم به روستا. ماشینی سوار شدیم که به شهر برویم. خیلی حال خوشی داشتم.

احساس‌های عجیبی به من دست داده بود. سبک سبک شده بودم. وزن جسم را احساس نمی کردم. وقتی با او در حرکت بودم حال ووضع خودم را نمی دانستم احساس می کردم در هوا راه می روم. صدای محیط را نمی شنیدم به

هیچ چیز و موضوعی توجه نداشت. تمام ذهنم و مخیله‌ام شده بود منیر. او را با تمام وجودم احساس می‌کردم.

حالت دل ضعفه و دل شوره عجیبی در تمام وجودم شعله گرفته بود و مرا به حال وجود درونی می‌رساند. خیلی سریع به شهر رسیدیم. مسیر کوتاه به نظر می‌رسید و زمان به سرعت تمام می‌گذشت. انگار تمام اسباب و علل دست به دست هم داده بودند تا آن حال خوش را بگیرند.

حالی که ایجاد شده بود و یک خلسه و جذبه خاص را تداعی می‌کرد از برای چهره ظاهر و میل شهوانی و یا اینکه میل افراطی شود بلکه ازباب آنکه جمال حق و آن لطافت‌های باطنیش که نور لطیف و ظریفی را ساطح می‌کرد به وجود می‌خورد آن احساس دوست داشتنی را به من القا می‌نمود.

جمال منیر را صورت باطنیه وهمیه حضور می‌دانستم.

حضوری که حاضر بر حضور و ناظر بر نزول و پنداری از گفتار و درمانی برکردار بود.

این همه تجلی اوصاف حق بودکه ظرفیت و درکم را گسترش کرده و می‌توانستم مظهر لطافت وجهه جمالی را بهتر و بهتر درک کنم و پویا باشم. دانستگی و پویایی قرین شده بودند.

گفتم منیر تو مسیر را بهتر می‌دانی، به بازار داخل شهر برویم یک حلقه تهیه کنیم سپس به خانه استاد می‌رویم، قبول کرد و چیزی اضافه‌تر نگفت. به بازار زرگرها رفتیم از طلا فروشی‌های متعدد دیدن کردیم. همین طور فقط از پشت ویترین آنها راتماشا می‌کردیم تا اینکه بتوانیم حلقه‌ای را انتخاب کنیم. گفتم ببین منیر جان، می‌خواهم برایت دو تا حلقه بگیرم. یکی به انتخاب خودت و یکی به انتخاب خودم. حال خودت انتخاب کن او یک حلقة طلا با نگینهای زیبای برلیان

انتخاب نمود که من نیز بسیار از انتخابش خوش آمد.

من نیزیک حلقه طلا با نگین فیروزه برای او انتخاب کردم که روی رکابش تصویر دو آهو حک شده بود. سپس در بازار گشتی زدیم و چیزی خوردیم و صحبتهای زیادی ردد وبدل شد. گفتم منیرخانم من زیاد وارد نیستم و نمی‌دانم تو اگر چیزی به نظرت می‌رسد که لازم است رودربایستی نکن و بگو. او نگاهی زیرکانه به من نمود و مرا مورد خطاب قرارداد و گفت: حسن، عکس العملی نشان ندادم تا مجدداً صدایم کند. گفت: حسن می‌خواهم چیزی بپرسم. نگاهش کردم و گفتم بپرس. پرسید حسن مگر تو قبلاً زندگی نداشتی؟ سئوالش خیلی برایم متعجب کننده بود. جوابش راندادم فقط نگاه عمیقی به او نمودم. فقط گفتم که نمی‌خواهم خاطرات آن زمان را در ذهنم تجدید نمایم. خواهش می‌کنم دیگر از آن زمان نپرس.

رفتیم بازار پارچه فروشها مقداری پارچه خریدیم و سر راه یک تسبيح زیبا برای بابا قاسم گرفتم همراه یک انگشتی عقیق می‌خواستم یک فرش نیز بگیریم ولی نمی‌دانم چرا پشمیان شدم. مقداری هم لوازم دیگری خریدیم و یک وانت گرفتیم تا همه را برایمان به خانه حمل کند. ابتدا رفتیم منزل استاد، منیر پیاده شد و من همراه وسایل به ده رفتیم وسایل را داخل خانه نهادم و نمازم را خواندم و سپس بازگشتم منزل استاد. وارد شدم و یکراست پیش استاد رفتیم. استاد پس از حال واحوال گفت که چطوری مرد؟

چه می‌کنی با زندگی تازه؟ می‌خواهم کمی از منیر برایم تعریف کنی که از نظر تو چگونه دختری است؟ خیلی کوتاه و مختصر گفتم نمی‌دانم استاد او خیلی عمیق است نمی‌شود به راحتی در مورد او قضاؤت کرد. استاد توضیح داد که منیر جزء وجودی تواست او جور وجودی قلب است. شمارهای هم آفریده شده‌اید. پسرجان

قدرش را بدان. پرسیدم استاد اصلاً ما برای چه ازدواج می‌کنیم؟ واضح تر بگوییم انسانها چرا باید ازدواج کنند؟ استاد گفت: عزیزم کلاس تو از همین اکنون شروع شده.

هنگامی که تو را به عنوان یک شاگرد پذیرفتم موظف شده‌ام برایت کلاس بگذارم اما نه آن کلاسی که به صورت کلاسیک و رسمی باشد و از آن ذهنیت داری و تصویری در ذهن ساخته‌ای. هر وقت تو پیش می‌آیی و صحبتی می‌شود پیرامون خوابهایت یا اشکالات خودت یا خواب و مشکلات دیگران و من در همان مورد یا موارد خاص صحبت می‌کنم همان می‌شود کلاس شما. حال در مورد ازدواج پرسیدی من نیز خواهم گفت. پس عزیزم جواب سؤال را با پرسش یک سؤال آغاز می‌کنم و آن سؤال این که «اگر شب نباشد آیا روز وجود خواهد داشت؟» «گفتم خیر زیرا که برای قیاس چیزی وجود نخواهد داشت و مقایسه بی معنا خواهد بود.

استاد گفت: خوب پس فهمیدیم که اگر روز نباشد شب مفهومی نخواهد داشت. اگر نیروی منفی نباشد نیروی مثبت معنی ندارد. اگر «چیز مورد قیاس وجود نداشته باشد دیگری شناختی وجود ندارد. نیکی و بدی غیره و غیره. ولی موارد استثناء نیز وجود دارد مثل هنگامی که در مورد خیر وجود خیر و فیض در عوالم بالا صحبت می‌کنیم و می‌گوییم آنجا مثبت ماض است و سوراخالص است. شیطان و نیروهای نفسانی و بازدارنده وجود ندارد و معنی خود را به طور اخص از دست می‌دهد و آن خیریات را یک امر مطلق عینی معرفی می‌کنیم زیرا که آنجا فقط و فقط تقرب است و امر نسبی را مورد قیاس درجه‌ای قرار می‌دهیم تاقدر هر چیز در بها و مرتبه محفوظ بماند.

آنجا قیاس به صورت تقریب و نسبی، نسبت به خوب و خوبترین و نزدیک و

نژدیکترین وجود دارد. در عوالم نورانی حجاب هست و ظلمت نیز هست در صورتی که عده‌ای معتقدند در عوالم نورانی ظلمت و تیرگی وجودندارد و این یک امر مشتبه برای آنان است زیرا که در جهالت هستند. آنها می‌گویند اگر خورشید باشد آیامی توان مکانی را یافت که تاریک باشد و ما می‌گوییم بله هست.

عظیم ترین حجایهایی که سالک را از راه و رسیدن به مقصد دور نگه می‌دارد همین حجایهای متعدد نورانیست که مانع دید سالک و اتصال او می‌شود. از بحث دور نیفتم. در این عالم ^{نیروی مؤثر} خداست وجود، وجود نورانیست

جز این ^{نیروی مؤثر} دیگری نیست و نمی‌تواند که باشد زیرا عالم براساس این نظم پایه‌ریزی شده‌است. نیروهای شیطانی نیز بحث جدایی دارد که به موقع برایت می‌گوییم. البته لازم به ذکر است که نیروی شیطان و اثرات آن در کنار خدانیست که بگوییم به صورت رقیبی در یک عرصه قرار دارد، اصلًاً چنین نیست و این اندیشه باطل است. بلکه خداوند منان در طول همه علتهاست شیطان در عرض سببهای مؤثر خودش است و خداوند قائم برآنهاست. البته ناگفته نماند که نیروی دیگری نیز وجود دارد که در عرض نیروهای دیگری است و مؤثرش چیز دیگریست از قبیل نیروی عقل و خرد، اراده، قلب، نیروی وجود و وجود محض و مطلق، نیروی هستی و وجود عالم و ...

ظاهر ظهور کلی نیروهای الهی یک مظهر جمال حق و یک مظهر جلال حق است مردها نمود ظاهربی جلال حق هستند وزنها نمود ظاهربی دیگری از جمال حق. از فیض رحمان الهی و آن نشئه عظیم خلقت دو نیروی کلی منتشر شده که یکی مثبت است و دیگری در مرتبه تعیین متقابلين ظهور دارد که نسبت به آن در در افق دید دیگری قرار دارد که نسبت به نیروی مثبت آن را منفی می‌نامیم.

در این عالم همه چیز جفت آفریده شده و هر مظهری خود دو گونه است
دو تا ست البته وجودهایی مورد توجه و نظر است که وجود عینی یافته‌اند. برای
روشن شدن مطلب مثالی برایت می‌زنم.

بین وقتی که در یک جسم مقدار کشش و نیروی مقاومت برابر نیروی
محرك باشد و نیروهای محرك و مقاوم که بر یک جسم فشاری آورده برابر باشد
آیا آن جسم حرکت می‌کند هر چند که آن نیروها مقدار زیادی باشد؟ مسلماً خیر.
اگر تقسیم نیرو مساوی باشد هرگز آن جسم حرکت نمی‌کند زیرا به صورت خنثی
همدیگر را دفع و جذب می‌کند. پس باید یک محرك بیشتر باشد که تعادل را
برهم بزند.

آیامی‌دانی نیروی سیر تعالی روحی برای زنها و مردها چگونه تأمین
می‌شود.

زنها برای مردها و مردها برای زنها، بستر حرکت روحی هستند
و تعالی روحانی یکدیگر را تأمین می‌کنند. جمالیان راز وجودی جلالیان
و جلالیان راز وجودی جمالیان را حمل می‌کنند و در خود نهفته دارند.
اگر جمال نباشد جلال به ظهور باطنی خود نمی‌رسد و اگر جلال نباشد جمال
هرگز به کمال نخواهد رسید. آنچه باعث حرکت روحانی می‌شود که انرژیهای
جسمی در کانالهایش به حرکت درآید برخورد انرژیها و تحریک آنهاست که این
تحریک به وسیله میل و انگیزه جنسی تأمین می‌شود.

لطافت وجود جمال حق، جلالیان را بر آشوب نیروهای روانی و درونی
وامی دارد و این انگیزش نیروی جلال خود جمال را به لطافت و نورانیت و تکامل
سوق می‌دهد و در این سیر تکاملی جلال را بروش خود می‌کشد.
ازدواج کردن نوعی تبادل انرژی بین زنها و مردھاست، نوعی لطیف شدن و

مغناطیسی شدن است. تاجاذب عشق وجود را نشان نگیرد مغناطیس عشق روح را نورانی نمی‌کند تا سبک و آزاد به پرواز برسد.

عشق اگر نباشد حرکتی صورت نمی‌گیرد.

عشق اگر نباشد مغناطیسی نخواهد بود و لطفاتی در کار نمی‌آید، زنها با تماس با شوهر انسان که انرژیشان فقط با آنها جور است و فقط با تماس با آن جلاله انرژیش تکمیل و سیرش کامل می‌شود، نوعی انرژی پویا در درونش به جای می‌گذارد که عامل اصلی سازندگی درونی و تشکیل صورت باطنیه او خواهد بود.
پرسیدم:

استاد صورت باطنیه چیست؟ استاد گفت: صورت باطنیه آن نوع صورت و وجهه‌ای است که شخص با آن هیئت در عالم معنا به طیران درخواهد آمد و حشر و نشر او با آن تمثال خواهد بود.

جمال هر شخصی صورت باطنی او را می‌سازد.

بدان که فقط زنها جمال حق نیستند که به توسط آنها صورت باطنیه هر کسی ساخته می‌شود بلکه بعضی از مردمان الهی نیز که صورت الهی پیدا کرده‌اند و وجهه‌الله شده‌اند به جمال باطنی دست یافته‌اند و جمال محض در درونشان جای گرفته است و کششهای آنان به سالکهایشان کوششهای آنها را برای شناختن ربت بر می‌انگیزد نیز باطنی جمالی دارند. یعنی هر سالکی که ابتدا مردمی خود را می‌شناسند در واقع خودش را شناخته است.

اگر سالکی جمال دیدارش را در جلال حضور و نزول ربت شناخت به خود شناسی و خداشناسی کامل دست یافته است.

«بدان که ما از خاک آفریده شده‌ایم یعنی جمال دیدار محض هستیم و عالم ما مادریست که جمال جمالیان است». وقتی سالکی با جمالش در تماس است حال می‌خواهد آن جمال باطنی را جمال ظاهری که زنش است بباید یا اینکه در چهره استادش آن جمال را ببیند این دیدار با همسرش و هم بستر شدن با او عامل تحریک او می‌گردد که تخم و بذرهای معرفتی که در درونش کاشته به وسیله لطافت حضور آن خانم به ثمر بنشیند و رشد نماید و نهایتاً بین دو نیروی الهی رشد کند و به ثمر بنشیند مثل ناقه حضرت صالح (ع) که در بین دو الله بود. برو سورة شمس آیه سیزده را بخوان. پس از آنکه آن معرفت به ثمر رسید و سر از تخم بپرون زد و تخم را شکافت و سر را از خاک خودی خود توانست بپرون زند سپس از آن ظلمت عظیم خاک خلاصی می‌یابد و صورتش به جمال اصلی که همان خورشید آسمان ظاهر است منور می‌شود.

از عالم خاک بریده می‌شود در عین اینکه ریشه‌ای در عالم خاک دارد. وارد علم نور می‌شود حیاتش بسته به نور خورشید است و معرفت نهایی را در نور او می‌بیند ولی هنوز به وصال نرسیده.

سعی می‌کند به خورشید برسد، پس رشد می‌کند هرچه بیشتر سعی می‌کند به خورشید برسد بیشتر رشد می‌کند. این سؤوال پیش می‌آید که عامل رشد این بذر چه بوده است؟

آیا جز این است که تمام غذایی را که در حال گرفتن است از باطن زمین که ریشه در آن دوانیده می‌گیرد؟ آیا جز این است که تحریکاتش را از زمین می‌گیرد و اگر این تحریکات نباشد هیچ رشدی در عالم نور نخواهد داشت و در این عالم به ظهور بیشتری نمی‌رسد؟

آیا جز این است که عناصر تیره باطن زمین را می‌گیرد و در طول حیات آنرا

لطیف می‌کند و به عالم نور می‌رساندش به صورت جزئی از وجود خودش.
البته مسئله مهمی در اینجا وجود دارد این بذر که اکنون به نوعی به حیات
متعال رسیده و سراز ظلمت خاک به روشنایی نور برده و روشنایی را پیدای وجود
نموده تا هنگامی که سبز است. آب دارد این عنصر حیاتبخش در دونش وجود
دارد و وجودش و بقایش را تضمین می‌کند اتصال به نور و معرفت دارد اما اتحاد
ندارد.

تا هنگامی که سبز است و سبزی دارد نمی‌تواند به عشق و نور برسد و با آن
اتحاد ایجاد کند. البته سعی می‌کند به خورشید برسد گرچه پایش در زمین گیراست
اما از زمین تحریک می‌گیرد تا به سوی خورشید برود. اما تا هنگامی که سبز و
ناقص است نمی‌تواند کامل بشود. بالغ بشود و به رشد نهایی برسد. همانند
خودش را تولید کند، عشقش کامل بشود، زرد بشود و نور زرد فام طلایی را
بگستراند و به نهایت و غایت برسد.

آنگاه که زرد شد، خشک شد، آبش از دست رفت و آن نفس که به صورت
آبی با تمام سلول سلووش عجین شده از دست رفت آنگاه خشک می‌شود
زردمی‌شود و جهش از بین می‌رود.

آنگاه که کامل شد، عشقش به ظهور رسید و به نهایت رسید احتیاجش به
زمین و تحریکات آن قطع می‌شود زیرا که آب ندارد که مورد تحریک ارتعاشات
زمین که مادر همه پدیده‌هاست قرار بگیرد. آنگاه است که جدا می‌شود و رشته
تعلقاتش از همه پدیده‌ها قطع می‌گردد. دیگر احتیاجی به ماده و مادیت ندارد
زیرا که جدا شده است و قطع تخاطر و علاقه از زمین نموده.

احتیاجی ندارد که بگیرد زیرا که اکنون به نهایت رسیده حال موقع عمل
است. ظرف از محتوا پرشده و خالی شده از محتوا، در عین تخلیه پرشده است و در

عين پربودن خالیست حال که خشک شده و جانش از تعلق نفس دنی و فضای زمین خالی شده عشق می‌خواهد. خود نور و منبع رامی‌خواهد دیگر ارتعاشات نورانی او را سیر نمی‌کند و از عرض مظلمه زمین خارج گشته حال دیگر نور جانش را غنی نمی‌کند او در این زمان حرکت می‌کند.

اتصالی می‌خواهد که رساننده به خود منبع باشد. می‌خواهد که نباشد و این نبودن او را زرد کرده، طیف نور زرد را به صورت نوای خشکی در طول تاریخ و بندبند اعضاش به صورت سروید عشق می‌نوازد.

حال این عشق گدازنده او را می‌سوزاند و هستی خود را به نور می‌بازد و در نور و پرتو افکنی مستهلک می‌شود و فانی طی النور می‌شود. به نوری که با آن عجین شده‌بود و آن را از میان سبزی رهانیده بود می‌رسد. اتصال می‌یابد. و خودش نور می‌شود.

خود نور می‌شود و خاکسترش نیز بوی شوق می‌دهد و ترنمات عشق را می‌نوازد و می‌سراید.

توضیح بیشتر : بدان که «اگر می‌خواهی به آسمان بروی باید سری در خاک داشته باشی.»

«آن ملکوت و نور عظمی در وجود خودتست باید که سر از خاک ظلمت بیرون آورده و راه سماء را پیش گیری و نور خود را از میان جهلهای و ظلمتها به ظهور برسانی و به ندای عشق، هستی خود را به آسمان مبارک دوست پاک ببازی تا لایق خاک نور گشتن بشوی و از خود پرتو افکنی کنی و خودت نور محض بشوی و خودت منبع فیض گردی و از درونت پنجره‌ای نورانی به سوی کهن‌ترین درختان که میوه‌شان معرفت است بازکنی تا سدرة‌المنتھی را پیدی وجود نمایی»

راز ازدواج کردن همین است . ریشه در خاک داشتن یعنی مفید بودن .
حصر گشتن و زنجیرشدن .

اگر شما در خاکی که آهکی است تخمی بکارید آیا این تخم به مرتبه شکستن حصر می رسد و رشد می نماید؟ مسلماً و صدرصد خواهید گفت خیر .
زیرا خاکش مناسب نیست . به همین دلایل نیز اگر کسی بگوید خوب ما بیاییم زنهای زیادی بگیریم و یا زنان بگویند شوهران بسیاری بنماییم تا روحمن تحریک بیشتری بگیرد و مقرب‌تر بشود و در تجلی بیشتری بیفتد، بایستی بگوییم صدرصد اشتباه است .

نیروی شهوانی که در سطح بدن و در منطقه آلت تناسلی قرار گرفته نوعی تحریک را می پذیرد که هم سخ و هم جنس خودش باشد و اگر با آن ساخت خودش باشد نوعی ارتعاشات ایجاد می کند که در طول سلسله اعصاب و روان دخیل شده و آن انسان را به دور از روشنایی و رشن بینی باطنی هدایت می کند .
آگاهی فعالش را که در مرز ناخودآگاهی گیرنده آگاهی کیهانی است کور می کند و او با از دست دادن گیرنده آگاهی کیهانی کور باطنی می شود و حیات معنویش را از دست می دهد .

این است که اگر کسی علیرغم میل باطنی برای هوس و اطفای نیروی شهوانی با کسی ازدواج کند و ساخت روحی با او نداشته باشد در زندگی با همسرش تفاهمی نخواهد داشت . زندگی اش به یک نوع مرگ تدریجی تبدیل می شود . این تفاهم که بحث آن در اکثر زندگیها وجود دارد و اکثر قریب به اتفاق طلاقها براساس عدم تفاهم و سلیقه است بر پایه همان تعارضات مغناطیسی سلسله اعصاب ایجاد می شود که این انژری منفی ایجاد شده به صورت رفتار منفی و عدم تفاهم و سلیقه بروز و نموده می کند .

همان طوری که هر خاک مناسب کشت گندم و یا گیاه نیست هر زنی نیز انژیش به درد هر مردی نمی خورد فقط شاید یک زن در عالم وجود داشته باشد که جور وجودیمان باشد. امکان دارد با زنی دیگر نیز تفاهم داشته باشیم و مردی چندین همسر اختیار کرده باشد ولی اگر به دقت نگاه کند و بررسی نماید فقط یکی از آن زنان به آرامش ظاهری و باطنی می رسد و از دیدن و معاشرت با او احساس لذت باطنی و آرامش درونی می نماید.

وقتی شما در زمینی یک تخم گندم می کارید این به منزله همان روحی است که در قالب ما قرار گرفته است.

یک سئوال: حال اگر این روح با آن تخم بخواهد به اصل خود بازگردد باید چه کند؟ چه عملی را باید انجام بدهد که بتواند دارای اصل وجودی خود بشود؟ البته او هیچ گاه نخواهد توانست به اصل خود برسد و آن را در عین وجود درک کند، زیرا درست در همان لحظه‌ای که او به اصل وجودی خودش می رسد و عین خودش را تولید می کند و کامل بشود درست در همان موقع است که اصل اولیه را از دست می دهد و آن نفخه اولیه به صورت، صورت کامل دیگری ظاهر می شود و او هرگز مقام جمع را در تفرقه و تفرقه را در جمع و وحدت را در کثرت درک نخواهد کرد اما ما می توانیم . انسان می تواند یک سیر را همانند گندم برای روح خود تعییه کنید.

چگونه و چطور؟

به این صورت که از ظلمتکده تن همانند گندم بشکفت تابتواند از مظاهر حیات برای ممات و موت ارادی استفاده کند.

پیغمبر(ص) می فرماید :«بمیرید قبل از آنکه بمیرید» و واقعاً همین طور است باید از خویشتن خویش مرد تا بتوانیم به تجلی و پرواز درآئیم در عین اینکه

زنده‌هستیم . این مردن مردینیست در نور نه در گور . مردینیست که انسان را می‌شکفت همانند گلی که به سر منزل حیات رسیده و برآب شناور است . در عین اینکه از وجود آب برای حیات استفاده می‌کند تعلق به جا و مکان خاصی ندارد و با این نفعه حیات شروع به حرکت می‌کند و همانند سیالی در ارتعاشات مظاهر حیات قوت و خواست و نمود خود را که عطر و گل است را با خویش به صورتی از لطافت می‌نمایاند .

مانیز می‌توانیم بميریم در عین اینکه زنده هستیم . اگر به موت ارادی برسیم از خویشن خویش فارغ خواهیم شد و به صورت یک توده عظیم آگاهی با آگاهی کیهانی در تماس می‌شویم و با این آگاهی به مرز بی‌کرانها خواهیم رفت و غوطه ور در نور الله خواهیم شد و با سرچشمۀ فیض عالم در تماس می‌شویم .
ما و من دیگر وجودنخواهد داشت آرام و سبک از خود تخلیه و خارج می‌شویم و به سوی تعالی و آگاهی مطلق که نام آن حق است در تکاپوی حرکت می‌افتیم و با رسیدن به الله آرام خواهیم شد .

سدره را در وادی سینا و شاخه زیتون که روئیده از نور الله است و تجلی الله را در قلب و جان خود پایه ریزی می‌کنیم و در وادی رحمانیت آن را می‌یابیم و می‌گسترانیم .

آن زمین خاکی که گفته‌یم در واژه فیوضات رحمانی حضرت حق است و پنجره نورانی تشушات معرفت حق ، در وجود جمال حق نمود کامل دارد و مظهر جمال حق در زمین وجود زن است .

آن تن خاکی که از آن تأثیر و تحریک می‌گیریم در ابتدا وجود خودمان است که با در ارتباط بودن با مظاهر مادی آفرینش تحریکات و نوسانات نورانی و انرژیایی را می‌گیرد و با تبدیل خاصی که در مراکز نیروهای روانی و درونی در

ضمیر درونی بر روی آن انجام می‌دهد آنرا مهیای استفاده روح می‌کند تا روشن
بینی روحانیمان افزایش یابد و به سطح بالاتر از آگاهی مطلق جهانی حرکت و
انتقال یابیم.

((فصل چهارم))

((حکمت‌های دیدار))

«ماه چهرهٔ خورشید در ظلمت شب است»

وادی وجود ما که عالم صغیر نام دارد درست شبیه به عالم کبیر است. یعنی این وجود ما که جزء است تمام اجزای عالم کبیر را به نسبت جزئی تر در خود دارد.

تن ما به منزله زمین است و حضور ما ملکوت عالم سفلاست. یعنی آن ملکوت عظیمه و کریمه سری در وادی وجودی تن ما دارد و ابتدای امر باید آن وادیهای غیب را با پیدا نمودن خودمان و هستیمان آن را بیابیم.

اگر کسی خود را در شهودی نیابد هرگز نخواهد توانست به آن وادیهای عالم اعلا راه یابد، اسفل السافلین تن، راه نورانی اعلیٰ علیین را با خلاق کردن شعور فعالمان به ما می‌نمایاند و این تن در مرتبه سفلاست و عقل در مرتبه اعلیٰ.

روح در مرتبه اعلیٰ علیین است و ریشهٔ آن در اسفل السافلین یعنی تا وقتی پایمان در ضمیر ظاهر عالم گیراست روحمان در قفس ماده و جهان گیراست، جهان همانند قفسی و تن مادی همانند قفسی بزرگتر روحمان را حصر کرده و آگاهی و حیات معنویمان را دچار تشویش می‌کند.

حال این تن که مرکز جهان ناپیداست چون نسبت به آن در حضور و شهود است مرکز و مبدأً حرکت است. اگر کسی سیر درونی را پیشه کند و تذہیب داشته باشد و تزکیه پیشه کند روحش متعالی می‌شود. تنش نیز، به مراتب متعالی شده و محل نزول آیات و الهامات قلبی و تظاهرات ظاهر می‌شود، عالم تن او می‌گردد و او قلب عالم شهود می‌شود.

قلب عالم شهود شدن، اتصال به عقل، عقل را تضمین می‌کند.

خلاقیت داشتن و مظهر اراده شدن، در این مرتبه است، که تخم وجودیمان می‌شکفده و در خود متولد می‌شویم. بذر گندم در خاک خود را پیدامی‌کند و این پیدا شدن او را به وادی نور سوق می‌دهد. ولیاقت می‌باید که از آب و تشعشuat حیات بخش خورشید استفاده کند. آب همان علم است. معرفت است که حیات معنوی را به ما مزده می‌دهد و عقلمان را زنده می‌کند.

حال اگر می‌خواهیم به روحمنان و این بذر وجودی در خودش و از خودش شکفته آب بدهیم باید علم بیاموزیم، معرفت پیشه باشیم. راضی نشویم عمرمان مصروف به صنایع و بدايیع و تلوّنات عالم ملک گردد.

شاید بپرسی چه علمی؟

من می‌گوییم از این همه توجه، مراقبه، بیدارکردن انرژیهای خفته و آموختن گرفتن نوسانات الکتریکی و مغناطیسی زمین و راه نور رفتن و آگاهی کیهانی را درک کردن و وسیع نمودن بُعد متعالی حیات و کسب فضایل حاصل ما چه می‌شود؟

فقط و فقط به خاطر یک منظور است و آن اینکه در خودی خود حرکت کنیم.

از خودی خود فاصله بگیریم، خود را فنای فی الله کنیم. بقای به حضور الله پیدا کنیم.

و باز گردیم تا از نو با معرفتی که یافته‌ایم ساختار آفرینش نوینی را پایه ریزی کنیم. به دانستگی بررسیم، فرزانه شویم، رهایی یابیم و به وارستگی بررسیم تا کوششمان ما را به نهایت مبدل سازد.

خودمان آن نهایت کلی بشویم. باطنمان آن اقیانوس بی‌انتهای معرفت و حضور الله گردد. آرام بشویم چون مطمئن شده‌ایم و از موّاج بودن برھیم چون که به یقین وايقان رسیده‌ایم .

شهر سکینه راضیه را پیداکنیم. و مرضیه را در خود برویانیم. آن گندم که گفتیم و مثال زدیم می‌شکفده و جوانه می‌زند و از زمین می‌خواهد بجهد، گستردگی خاصی پیدامی کند. حال به همین ترتیب اگر روح ما بشکفده و جوانه وجودی بزند از ظرفیت جسممان عظیم‌ترمی‌گردد. آنگاه است که دیگراین روح در غایت نمی‌گنجد، بیرون می‌آید. خود را می‌یابد ، در خود پیدامی شود.

بیرون می‌آید.

ولی نه آن بیرون واقعی.

بیرون درونی.

خود درونی، بیرونی دارد که درون است نسبت به بیرون و بیرون است نسبت به درون.

آنجا نشستگاه روح است.

آنجا جایگاه روح است . کشتگاه بذرهای متعالی است.

نه این است و نه آن .

وسط است. دایره است برون از مرکز و درون شعاعهای عملی گذشته از درون و مرکز دایره منطقه‌ای است به نام صفر.

دایره‌ای است بدون ابعاد.

و آن منطقه‌اشمش هفتمین وادی عشق است.

آنوقت است که مراکز انرژیهای ما و مراکز اثر نیروها بیدار می‌شود و ما دارای اثر می‌شویم و کانالهایiman بازمی‌گردد.
ما خلاق می‌شویم.
ما خودمان می‌شویم.

هستی می‌یابیم و هست می‌شویم و هستی خود را بتمام وجود درک می‌کنیم. در این لحظه است که کرامتها از ما صادر می‌شود و ماحلاق خلاق می‌شویم.
پویا می‌شویم چون به مرز دانستگی رسیده‌ایم.
خلاصه آن گندم نهایت تلاش را می‌کند تا آنکه سر از ظلمات خاک بیرون آرد.

بیرون را بیابد و شروع به حرکت در خود خودکند، خود شناسی نماید. نتیجه خودشناسی او را باور می‌کند. سبز می‌شود. در وادی نورسیر می‌دهد. به تکامل می‌رساند. از خود چندین خود دیگر می‌زاید که حیات او را تضمین می‌کنند و بقايش را تبیین.

از چیزهایی که زمین به او می‌دهد و تشعشعتاش، راه ورسم نورگیری و معرفت اندازی را می‌آموزد. بیرون را می‌بیند از خودی خویش رهایی یافته و به مرز آزادی انرژی رسیده، کانالهایش بازشده و به راحتی نور خورشید را برای هضم و حل و عملیات درونی و خودشناسیش استفاده می‌کند.

حال آن گندم از بزرگترین حاجات که خودش بود گذشته و از حجاب بعدی که زمین است نیز گذرکرده. سر از خاک ظلمت بیرون آورده، رشد کرده است.
به سوی کجا می‌رود و چه می‌خواهد؟

خورشید را می‌بیند اما شب را نیز می‌بیند و مدرک تیرگی شب نیز هست، چرا شب را درک می‌کند؟ چون ریشه در ظلمت خاک و تیرگی آن دارد

نمی‌تواند به نور محض و مطلق اتصال کامل یابد، هرچه بیشتر به سمت آسمان برود همان قدر نیز به سمت داخل زمین عمق پیدامی کند. تا غذایی از عمق وجود ظلمت به سوی اعلیٰ علیین نورانی ببرد. حال با خودمان قیاس می‌کنیم.

اگر ما از خودی خودمان جستیم و سر از وجود تاریک و مظلمة تن بیرون آوردیم به نور ناپیدایی ملکوت اتصال پیدامی کنیم ولی هنگامی که از هر چه نور و غیر نور گذشتیم همانند آن گندم که هم از تخم گندم گذشت و هم از تاریکی زمین ما نیز نور ملکوت را در مقابل نور لاهوت تاریکی و ظلمت محض می‌دانیم. این حجابهای نور بسی عظیم‌تر و ضخیم‌تر از حجابهای ظلمانی است.

زیرا در پس حجابهای ظلمانی قرار گرفته. همانند اسرار لاهوتی که در مرتبه صدر و سویداء القلب وجوددارد اما در جائی که نور محض حجاب شد آن نور، بینایی را می‌گیرد.

نمی‌شود در کانون نور، به منبع نور نگریست و یا خود را در آن محیط نورانی پیدانمود و تمیز بین خود نورانی و ناخودآگاه منیر از نورهای معنوی، قائل شد. اگر از خودی خودمان رستیم و جستیم از عرض مظلمة تن رهایی یافته‌ایم و قابلیت و فعلی پرواز را پیدا کرده‌ایم ولی در کجا؟ از کجا تا کجا؟

در کدامین وادی بایست قدم را به قدم، مبارک نمود؟ خلاصه اینکه هر چه پیوند قلبی و معنویمان با ربیمان، آن رب که عنایت رحمانی و جاذبۀ رحیمی دم او را به وادیهای باطنی رهنمون شده قوی‌تر شد و یا رابطۀ معنویمان و قلبیمان با آستان باطنی همسر قوی‌تر باشد آنگاه طول و بعد پروازمان عمیق‌تر می‌گردد.

«زردی رخسار عاشق، صحبت خوف و رجاست»

حال به مرتبه‌ای رسیده‌ایم که چهره جمال جمیل رب و مربیمان بر جریده
دلمان تداعی صد معنی را القا می‌کند. آن استاد الهی و ولی خدا را حاضر و ناظر بر
کلیه افکار و شیونات باطنی و ظاهری خود می‌دانیم و می‌بینیم و با واسطه قراردادن
پنجره‌های روشن بینی او با عالم بالا خود را در او رها می‌کنیم تا با واسطه انرژیهای
او که اتحاد با نظام عالم بالا دارد ما نیز روشن بینیمان را به آن سطح از آفرینش
انتقال دهیم.

خود را در ضمیر باطن استادمان انعکاس می‌دهیم تا با واسطه روح او،
دریچه‌های روشن بینیمان منطبق بر سطح والای دیده او گردد و ما نیز بینیم آنچه
نادیدنیست و انتقال یابیم به آن مرز از فرافکنی که می‌اندیشیم.
انتقال یابیم به آن سطح اعلای روش بینی که با آن عجین شده‌ایم و روشن
بینی را در آنجا انعکاس داده‌ایم و در آن مکان خود را انتقال داده‌ایم.
موقعی است که خود و خودآگاهی فعال را در آن سطح از عالم یابیم و آن
سطح را پیدای دیده و مورد آزمایش تفہیم ضمیر خود قراردهیم.

این درست زمانی صورت می‌گیرد که جوانه گندم رشد کرده و به وادی
نوررسیده و رشد خود را در وادی نور و فضای آسمان ظاهر ادامه می‌دهد. از هوا
ونور و آب ظاهر و باطن، سطحی و درونی استفاده می‌کند.

لیاقت پیداکرده و به آسمان، که عقل نمود ظاهر است بنگرد و آزادانه
ابرهای آسمان عقل را که به منزله افکار وادی تن است بنگرد و برگزیند نمونه
خود را با وزش باد عشق که تلاطم افکار ابرهارا می‌پراکند تا ابر معرفت را با وزش

باد عشق و بارقه رعد و برق خلقت وکن فیکون به معرفتی در خور تبدیل کند.
بزرگ می‌شود این بزرگی، همانند خود را می‌سازد، زیرا که بسزاست. خوش
می‌دهد و خوشهاش کامل است. نمونه کامل خودش است.
ثمره عشق دیدارش است.

ثمره پیوند نور است و لقاء اتصال خورشید.

خوشة سبز هنگامی که خودش در خودش در وادی نور، خودشناسی کرد،
آنگاه زرد می‌شود، کامل می‌شود.

زردکه شد جدامی شود، می‌افتد

آن گیاه عشق که گندم سبز بود زرد شده و عشقش کامل شده، حال دیگر
احتیاجش به کسب کامل شده و محتاج به صنایع نیست.

جهل ندارد. جهلهش همه نورشده، عشقش نور علی نور شده و دیگر از هستیش از
فرماندهیش از خودش چیزی نمانده و فنا شده. همه خودش شده.

همه وجودش خودش شده. همه عشق گردیده و تغییر ماهیت پیدا یافته.
وقتی که کاملاً انقطع پیدا کرد و از زمین هیچ دریافتی مطلقاً حتی تحریکات
مغناطیسی و نورانی دریافت ننمود، آنوقت زرد زرد می‌شود.

رنگش بسان رنگ خورشید می‌شود.

عشقش نمونه کامل عشق خورشید می‌شود، آن عشقی که به واسطه آن عشق
خورشید در حال درخشش است.

آنقدر در عشق وصال به خورشید می‌تازد که نورش کامل می‌شود و خودش رنگ
خورشید می‌گیرد. خودش خورشید حیات و ممات خودش می‌شود، ما نیز بایستی
آنقدر عشق معشوق حقیقیمان را در دل و جان بپرورانیم و لساناً و قلبباً اقرار و
اذعان به نیستی خود (همستی او بنماییم را اتصالی معنوی) با آن واحد عظمت

پیداکنیم و همهٔ ذرات وجودیمان الله، الله بگوید و ندا و لبیک او را سرزنشد و جسم و جانمان رنگ الله بگیرد.

خلاصه اینکه وقتی عشق گندم کامل شد فرزند ذاتیش متولد می‌شود. و آنوقتی که دیگر توان حرکت نداشت و عشق او را سوزاند بر زمین می‌افتد. آنوقت دیگر او فنا شده و هستی خود و خودی خود را از دست داده فنای فی النور شده و فنای فی العشق می‌شود و اینجا دیگر محرک او نیست.

زیرا اویی در کار نیست، همهٔ عشق شده، اینجا دیگر محرک عشق است. تحریک از عشق است. عاشق به وصال معشوق می‌رسد.

با فنای عاشق در معشوق، عاشق خود را در معشوق می‌باید. دلبرش را در کنار خود، در درون خود، عین خود می‌داند و می‌بیند. هائل و مانعی بین او و محبوب نیست، نه خود را می‌باید و نه او را. نه می‌داند خود کیست و نه او.

زیرا که مقام تفرقه در اتحاد به وجود آمده و آئینهٔ وجودی عاشق و معشوق جز یک عکس ندارد.

لقاء حاصل شده به لقاء رب خود رسیده. ربّش نور خورشید و خورشید است. هنگامی که سبزاست نفس دارد. نفس سبز است متلون است و تلون عین تعین و تکثر است و تمنی از تعین می‌زاید و گفتار، کردار را تحصل می‌کند. نفس در آن واحد یعنی انرژی ملک و دنیا.

ملکوت برای او عشق است. یعنی نور. آسمان خیال، وهمی ندارد و عقل صورتی و طرفی نمی‌بندد که در آن آسمان خیال که از وهم تهی است با نور معرفت اشراقی حاصل شود که صورت معشوق بر آن نقش بندد و تسکین یابد به جمالش.

ولی عکس رب را توان یافت بر صورت باطنیه آسمان وحدت که ازکثرت عقل و جهل رخت ظلمت را پیچیده بر دستان گسترده است و نمودی ظاهری، نموده است.

وقتی نفس تغییر ماهیت داد و مطمئن شد در اثر تماس نور معرفت و حقیقت و رسیدن به آستان عین اليقین حقیقی آنوقت آب وجودی که سرچشمۀ تمام تلّونات و حیات مُلکی است می‌رود.

آب نفس در اثر نور جذبۀ عشق گداخته شده و معرفتی می‌شود در خور دیدگاه عقل. عقل را بایستی گسترش داد تا نفس مطمئن بتواند حافظ عقل سلیم بشود و جمله به روح پیوند بخورند.

وقتی آب گیاه گرفته شد، خالص می‌شود. به مثال سنگ معدن که در اثر حرارت کورۀ ریاضت و شوق به تبدّل تمام ناخالصی‌هایش گرفته می‌شود و ظاهر می‌شود از ماسوای وجودی خودش و هرچه افزود نیست. نفس که به کنار رفت عشق خالص می‌شود و کامل و ظهور خود را نشان می‌دهد. خود را می‌نمایاند.

حال درونی انسان نیز چنین است.

انسان بیست سال جسمش سلوک می‌کند از حدود پانزده سالگی به بعد لیاقت پیدامی کند که جمال ظاهر را به او بدهنند. لیاقت پیدامی کند که جفتی داشته باشد. ولی اگر بخواهد که جور روحی خود را بیابد و در خود متولد نماید. اگر بخواهد که روحش در خود متولد بشود بایستی بیست سال دیگر سلوک باطنی نماید تا به مرز چهل سالگی برسد. چهل سال که شد آنوقت آن نفخۀ درونی جوان و رشید شده. شخص سالک صاحب دم می‌شود. صاحب اثر می‌شود زیرا که درونش به نور کاملی آذین شده است. فرزند درونیش رشید شده و گوش به فرمان

است.

حال ظاهری اقتضای امری را می‌نماید همان دم و همان آن و همان لحظه، تفکر ش صورت حقیقی می‌باید زیرا که گوش به فرمان درونیش کارا شده است. در چهل سالگی انسان کامل می‌شود، جاافتاده می‌شود. سبزی او می‌رود، نمی‌گوییم شهوت ندارد و نفسش می‌رود خیر. شهوت ظاهریش قطع می‌شود و نوعی عشق حسی صورت خود را نشان می‌دهد. نفسش ضعیف می‌شود، حال موقع آن است که اطمینان نفسش را امتحان کند. باید مطمئن باشد که نفسش مطمئن شده است.

ولی با این حال در جوانی نیز می‌توان نفس را به زانو کشیده و تسليمش کرد به ورح و آنرا مسلمان کرد و مطمئنش نمود. و روی چهره‌اش رابه سوی نور حق برگرداند. و وجهه الله را بر صورت مطمئن نفس ترسیم نمود.

باید که عکس ضمیر باطن همسر را در قلب حک نمود و همچنین عکس شهودی رب را همانند تخم گندم به ضمیر قلب سپرد تا با تجلی نور حق بر جمال حق اتحاد ایجاد شود. زنان صورت باطنیشان جمال حق است.

اگر این صورت باطنی در قلب و روح وارد بشود همانند تخمی که در ضمیر خاک شروع به رشد می‌کند آن نیز شروع به شکوفا شدن می‌نماید و بزرگ می‌گردد، از صورت ظاهریه بایستی دلیل باطنی را نگریست. بایستی رسید و اتصال به آن ایجاد شود.

حال حسن آقا خودت بیشتر و بیشتر در مورد گفته‌هایم تفکر و تفحص کن و به این‌ها قناعت نکن.

«پندار، منتج از دیدار»

در اینجا بعد دیگری را می‌خواهم بگویم. حسن جان خوب گوش کن. یک شاخه درخت را در نظر بگیر. این شاخه در هنگام رشد خود از خورشید و الطاف بی پایان او نورگرفته است. این نور به صورت یک معرفت در درون و عمق جانش می‌نشیند. تا هنگامی که این شاخه سبز است نمی‌توان نور نهفته در آن را آزاد نمود و آن را به القاء ریش رساند. نمی‌توان آنرا به درجه‌ای از روش بینی انتقال داد که به لقاء و اتصال کلی آن پدیده‌ای برسد که از آن وجود آن حیات یافته است.

هنگامی که خشک شد آنوقت با کوچکترین حرارتی آتش می‌گیرد.

خوب نتیجه گیری کن. ما اگر از کثرات بگذریم و از نفسانیات رهایی یابیم به وارستگی و دانستگی می‌رسیم. می‌دانی کثرات چیست؟ کثرات همان آرزوهای طول و دراز است که هیچ سازندگی در آن نهفته نیست.

کثرات توهمات و جهل‌ها و شباهات درونی ماست.

کثرات لذت گناه کردن است.

کثرات دل گرم کردن و دل مشغولیهای زودگذر دنیائیست که تمامی ذهن ما را پرکرده است. کثرات نمونه‌های بیشماری دارد و در هر جامعه وجود هر شخصی به نوعی خودش را به نمایش گذاشته و مانع پیشرفت انسانها می‌شود و نمی‌گذارد انسانها به فعلیت تمام و واقعی خودشان برسند.

ما اگر از سبز بودن خارج بشویم. خشک بشویم وجودمان به کویر سوزان و گذازندۀ آتش عشق واقعی تبدیل بشود با جاذبه کوچکترین ندای جبروت الهی این قالب مردار را به یک دم و آن تخلیه می‌نمائیم و خودمان را در تکاثر می‌اندازیم.

اما تکاثر حقیقت.

تکاثری که بعدش احیاء در پیش است.

الحاکم التکاثر. حتی زرتم المقابل

بله از کثرت که بگذریم به گورمی رسیم.

به موت نزدیک می‌شویم.

اماتٰ نفسٰ و احیٰ قلبٰ.

آن نور واقعی درونمان آزاد می‌شود به واسطه آن جذبه و آن نور درونیمان که
شعله‌ای از روح خدادست او را در می‌یابیم.

آن نور خدا از وجودمان خارج می‌شود خروج در باطن یعنی ورود. یعنی
وارد وادی درونیمان می‌شود. در این واحد از زمان، خروج یعنی ورود.
خودمان عاشق خودمان شده‌ایم.

اینجا بود که بایزید گفت: «انا الحق»

طرف وجودیش از معشوق پرشده بود.

این ندای معشوق بود که می‌گفت «انا الحق» ولی او با معشوق یکی شده بود و
از زبان او جاری می‌شد. این نور خدازمین وجودیمان را به غیر زمین تبدیل می‌کند
و اینجاست که می‌گوییم «اشرفت الارض بنور ربها»
و زمین وجودش به نور رتبش فوارانی شر.

آنوقت است که بذرها به راحتی وارد آن شیارها شده و شروع به تکثیر و رشد

می‌نمایند. حال اگر درونمان سبز باشد همانند آن شاخه، یعنی ناخالصی داشته باشیم، گناهان متفاوت، آرزوهای متعدد، بدیها و رذائل اخلاقی و ... آنوقت هر چه این عشق وزنده به وجودمان بخورد تأثیر نمی‌گذارد. زمین وجودیمان گرم نمی‌شود.

دلمان به تکاپو نمی‌افتد.

حرارت عشق وجودمان را گرم نمی‌کند.

بی‌اثربی اثر خواهد بود.

خوب حسن جان بیشتر بیندیش تا به حقایق بیشتری بررسی.

در مظاهر و تعیناتی که به مرز هستی و هست شدن رسیده‌اند بیشتر بنگر و با دیده دل و عمق جان بیندیش تا از این مظاهر به کنه و ذات اشیاء پی‌ببری.

اگر کسی ظاهر را نیافت و درک نکرد باطن را نیز نخواهد یافت.
(۱)

از این حرفها و بحث‌ها که بگذریم بگو ببینیم عرویست چه موقع است
پسرجان، تازه داماد؟

باشرم گفتم استاد جان همین جمعه ان شاء الله، استاد گفت: مبارک باشد.
ان شاء الله که پیوندتان رشته پیوند الهی باشد.

○ پسرجان خوب ببین و خوب بشنو، اگر می‌خواهی خوب بفهمی.
○ خوب دیدن و خوب شنیدن راز اصلی فهمیدن است و درک عمیق.

خدا حافظی کردیم و همراه منیر از خانه استاد خارج شدیم.

«دیدار کمان ابرو»

منیر از استاد خیلی خجالت می‌کشید. تا آن موقع نشده بود که با خودش تصور کند همراه همسرش در مقابل استادش بایستد.

وقتی رسیدیم خانه باباقاسم خانه بود. احوالپرسی مختصری کردیم و رفته بداخل. منیر از شرم و حیا سرخ شده بود و من نیز همین طور. او رفت و خود را با غذا درست کردن و جمع و جور کردن خانه مشغول کرد. بباباقاسم سکوت خانه را شکست و گفت: پسرم، چندین خانواده از درو همسایه‌ها را دعوت کرده‌ام برای فرداشب یعنی چهارشنبه که بیایند برای حتابندان و ظهر روز پنج شنبه نیز عقدکنان است.

آن شاء الله به امید خدا هیچ مشکلی پیش نمی‌آید.

فعلاً برای شروع زندگیتان شما و سایلان را در اتاق منیر بگذارید و در اتاق او زندگی کنید تا اینکه خانه‌مان در شهر خالی بشود و مستأجرمان برود آنوقت نقل مکان کنید به آنجا. هم شما راحت می‌شوید و هم من. زیرا من نیز این خانه را در اینجا می‌فروشم و می‌آیم پیش شما زندگی می‌کنم. فکر می‌کنم این برای همه ما بهتر و راحت‌تر است.

من نیز برای آنکه سخنی گفته باشم حرفهای او را تأکید کردم و توضیح دادم که چه چیزهایی خرید کرده‌ایم و کجا رفته‌ایم و مختصری از سخنان استاد را برایش شرح دادم. و گفتم که بباباقاسم مقداری طلا و دو انگشتی برای منیر خریده‌ام. در

این هنگام بابا قاسم انگشت‌تری یافوتی که در دست داشت خارج نمود و آنرا به من داد و گفت: اینهم حلقه ازدواج شما فرزندم، نه اینکه نخواهم حلقه‌ای برایت تهیه نکنم نه چنین نیست. این حلقه، حلقه ازدواج خودم است. چون برایم خیلی عزیز است آنرا به تو به عنوان حلقه ازدواجت می‌دهم. نمی‌دانستم در مقابل این حرکت بابا قاسم چه رفتاری از خودم نشان بدهم. فقط تشکر کردم و سپس انگشت‌تر عقیقی که برای بابا گرفته بودم به او دادم و خودم آنرا به دستش نمودم.

این هنگام بابا قاسم انگشت‌تری یاقوتی که در دست داشت خارج نمود و آنرا به من داد و گفت: اینهم حلقه ازدواج شما فرزندم، نه اینکه نخواهム حلقه‌ای برایت تهیه نکنم نه چنین نیست. این حلقه، حلقه ازدواج خودم است. چون برایم خیلی عزیز است آنرا به تو به عنوان حلقه ازدواجت می‌دهم. نمی‌دانستم در مقابل این حرکت بابا قاسم چه رفتاری از خودم نشان بدهم. فقط تشکر کردم و سپس انگشت‌تر عقیقی که برای بابا گرفته بودم به او دادم و خودم آنرا به دستش نمودم.

فردایش حنابندان با خوشی و خرمی به پایان رسید، خود منیر آستین بالا زد و به همراه چند زن همسایه غذایی تهیه کرد. خودمان نیز برای ظهر روز عقد غذایی تهیه کردیم و تا آن لحظه همه برنامه به خوشی گشت.

استاد و خانواده‌اش نیز حدود ساعت ۴ عصر آمدند، اما دودخترش از هنگام حنابندان در خانه ما مانده بودند، استاد چهار دختر داشت و حمید پسر کوچکشان بود.

عصر که شد عاقد آمد، ما سر سفره نشسته بودیم، کمی خجالت می‌کشیدم اما قلبم مملو از احساس و برانگیختگی و شور و شعف خاصی شده بود.

سر سفره هنگامی که عاقد خطبه را می‌خواند نفس کشیدن برایم سخت بود. کلی برایم ریاضت محسوب می‌شد نشستن سرآن سفره و تحمل کردن آن همه نگاه.

خلاصه هر چه بود آن لحظات گذشت. نکته قابل توجه این بود که سر عقد هنگامی که حلقه را در دست منیر می‌کردم و دستش را در دستم گرفتم دیدم در دست منیر حلقه‌ای وجوددارد. تا آن موقع دستان منیر را به آن ظرافت خاص ندیده بودم و حلاوت دستان ظریف‌ش را منعکس دستانم ننموده بودم.

آن حلقه‌ای که در دستش قرار داشت درست شبیه به همان حلقه‌ای بود که

لیلا به من داده بود. از تعجب نزدیک بود شاخ در بیاورم. عرق سردی بر تارک پشتم نشست بدون شک اگر او انگشت را با من عوض می کرد به هیچ عنوان نمی شد فرقی بین آنها قائل شد.

هر جریانی که برايم پیش می آمد می دیدم که در آن جریان ردپایی از لیلا وجود دارد. کارهایش، افکارش همه و همه تمام آن عالم را مورد اثر خود قرارداده بود.

نمی توانستم این موضوع را برای خودم حل جی کنم و به خودم بقبولانم که این منیر خانم بالیلا بی ارتباط است و هیچ گاه اسمی از لیلا نشنیده است. ولی باز هم نمی توانستم زیرا در واقعیت که چنین نبود. می خواستم عکس العمل نشان ندهم ولی مگر می شد. من خشکم زده بود.

سعی کردم حلقه ازدواج را در انگشت منیر بنمایم اما دستانم حرکت نمی کرد. دستانم حسن نداشت. شوک عجیبی به اعضایم وارد شده بود. نگاهم بر روی آن حلقه کلید شده بود.

آرام آرام حال طبیعی خود را حفظ کردم و چیزی نگفتم سعی کردم بی توجه باشم و این موضوع را به خاطر بسپارم تا به موقع پرده از این راز بردارم. با خودم می گفتم چرا تا آن لحظه متوجه این حلقه منیر نشده بودم تا کلاه خود را قاضی کنم و بایستی درست در سر سفره عقد چنین واقعه ای اتفاق بیفتد؟ این توجیه را به حافظه سپردم که چگونه منیر تا به اکنون صبر کرده و اصلاً به روی خودش نیاورده و انگشت لیلا را در دست من دیده ولی صبوری را پیشه کرده و هیچ سئوالی نپرسیده من نیز باید صبور باشم. او از من نپرسید من نیز باید صبور باشم.

این حلقه آنقدر شکلش جالب بود که نظر هر بیننده ای را از دور به خود

جلب می‌کرد. با خودم گفتم شاید این حلقه را خریده باشد. از چه کسی؟
یک آن فکر کردم منیر خود خود لیلا است که به صورتی از صورتهای باطنی
تجلى کرده است.

ولی منیر شاهد داشت که از مادرش زاده شده و بیست و یک سال در خانه
بابا قاسم رشد و نمو کرده است.

به چهره منیر خیره شدم سپس به آن حلقه نگاه کردم و خواستم آزمایشی
که خود لیلی گفته بود انجام دهم. لیلا به من آموخته بود که اگر چهره‌ای از
چهره‌های باطنی را شاهد بودی به آن خوب بنگر و سپس به حلقه انگشت‌تر نگاه
کن ببین چه می‌بینی بعد مقایسه کن.

به نگین انگشت‌تر نگاه کردم اما عکس لیلا ظاهر نشد. مطمئن شدم که او
لیلانیست ولی واقعه جالبی رخ داد که بسیار جای تأمل است.

عکس خود منیر ظاهر شد و بر روی نگین انگشت‌تر نقش بست.
به منیر نگاه کردم او نیز به من نگاه کرد و حلقه انگشت‌رش را به من نشان داد.
چهره من و نقش جلالی چهره ام در ظرف انگشت‌تری منیر نقش بست. لبخند
زیرکانه منیر قرار از دلم ربود.

«آخرین صحبت»

در اینجا برای خوانندگان این کتاب صحبتی دارم که خوب است به گوش
هوش آن را بسپارند. عزیزان در این جهان و این سطح از آفرینش که ما هستی
یافته‌ایم و صباحی چند به ما فرصت حیات داده‌اند خوب است که این عمر

گرانمایه را به بطالت نگذرانیم و سرمایه جوانی را به راحتی از کف ندهیم.
نمی‌خواهم نصیحت و سفارش کنم و تکرار مکرات نمایم و نصیحت کردن
هم کارمن نیست. عزیزان قدر خود را بدانید.

بایستی بدانید در این زندگی که همه فرصت است، تلاشی فراخور دانستگی
و فرزانگی و رهایی از دار ملک نمائید تا بتوانید با متعال نمودن عقل واندیشه،
طیف احساس خود را گسترش دهید و آن را به مرز دیگری از حیات متعالی انتقال
دهید.

مانمی‌خواهیم که سرخودمان راکله بگذاریم، خیلی رُک و خودمانی بگوییم ما
آنقدر فرصت نداریم که با خودمان قایم موشك بازی کنیم و با تظاهر به ظاهر و
قیافه گرفتن برای دیگران و شکلک درآوردن و خود را غیر واقعی جلوه دادن و
کورکردن دریچه‌های آگاهی واقعیت درونی خودمان را از دست بدھیم.

عروس باطنیمان را به تاراج درازدستان و تطاول اندیشان زمان نگذاریم تا
هر کسی از راه رسید دیدی به ناموس باطنیمان بزند.

اگر خودمان ارزش واقعی انسان بودن و خلیفه بودن خودمان راندانیم و
حفظ نکنیم آنوقت به منزله این است که خودمان با دستان خودمان عروس
باطنیمان را به معرض تاراج دید دیگران نهاده‌ایم.

خوب است به منزله این حدیث حضرت علی (ع) قرار بگیریم و به این
حدیث بیشتر ارج بنهیم که می‌فرماید: «خوشابه حال کسی که بداند کیست؟ و از
کجا آمده؟ و به کجا می‌رود؟» اگر دانستیم که کیستیم، گذشته کجا بوده‌ایم، اولمان
کجا بوده و به کجا خواهیم رفت.

به دور از هر گونه تعصب جاهلانه‌ای به رهایی و دانستگی و آن فرزانگی که همگی ادیان می‌خواهند انسان را به آن رهمنوں شوند خواهیم رسید.

اگر توانستیم طیف اندیشه را گسترش دهیم و خودمان بشویم و واقعاً خودمان بشویم آنگاه به مرز و آستان انسان کامل شدن نزدیک می‌شویم.

عزیزان برای هر کسی فیلم بازی می‌کنید دمی با خودتان صادق باشید

و بدون هیچ رو دربایستی به خودتان دیگر دروغ نگوئید.

هر آنچه دارید و کسب کرده‌اید در مقابل قراردهید و آنچه ندارید ونمی‌دانید و می‌خواهید به آن برسید و به آن جهل دارید در طرف دیگر قراردهید ببینید وزنه کدامیک بیشتر خواهد شد؟

در این عالم حقایق بس عظیمی نهفته است حیف است بیائیم زمانی چند در این عالم سپری کنیم و بدون آنکه اندوخته‌ای داشته باشیم این مسیر طولانی حیات را بدون درک ظرفیت و یا گسترش آن و بدون برداشتن توشه راه آنرا پیماییم.

عزیزان با عنایت رحمانی پرده کوچکی از حقایق مکنون پس پرده آفرینش را برداشتیم و آنها را با قراردادن اصطلاحات و مضامین عرفانی از دیده کج اندیشان مصون نمودم تا سوء تعبیر نشود. شما یک گردو را در نظر بگیرید.

گردو در ابتدا یک پوست سبز زیبا دارد.

در داخل آن یک مغز روشن و سفید نهفته است. که پیچیده در لفافه‌ای از پوست لطیف سفیدی است. سپس آن مغز خوش طعم پس لفافه است

اگر از ابتدا شما به آن مغز سفید دست می‌یافتید و در طبیعت همان گونه بود حتماً از بین می‌رفت و آفات آنرا از میان می‌بردند. و چون نمی‌توانستند از آن استفاده کنند آنرا تباہ می‌کردند و آن مغز ارزش واقعی خود را از دست می‌داد.

حال این موضوع در تمامی مظاہر وجود دارد خصوصاً در مورد این کتاب. ما درابتدا با صوت خوش و خیلی ادبی و لفظ قلم کتاب را آغاز کردیم همانند همان پوست سبز و خوب گردو. سپس اصطلاحات عرفانی و استعاره‌ها و تشیهات داخل آن که در غالب داستانی ریخته شده و کمی آب و تاب به آن داده شده است آن چوبهای محکم مغز است که از محتوا حفاظت می‌کند. که دست هیچ کج خیال و کج اندیشی نتواند مضامین نهفته در آن را به معنی غیر واقعی تعبیر نماید و برداشت دیگری داشته باشد.

آن نکات ظریف داخل کتاب که اشارات واضحی به رموز عرفانی است همان پوست نازک سطحی مغز است حایل بین مغز و بیرون است. اگر اشارات را یافته‌اید و ثبت دل نمودید در واقع آن را برداشته‌اید یعنی حائل مغز را برداشته‌اید و می‌توانید به طور واضح از مضامین و معنی و مفهوم داخل کتاب استفاده کنید.

۵۰ کتاب را با دیده دل بخوانید.

این مجموعه را در اینجا به پایان رساندم و مابقی را در مجلد دیگری به نام [[هزار درس عشق]] مطالعه خواهید نمود.

ان شاء الله که این مجموعه کوچک که شرح مشاهدات این حقیر است راهگشای خیلی از مسائل سلوک سالکان طریق الى الله باشد. اگر در این راه به وادی‌های نورانی باطنی دست یافتید و حضور حاضر را درک کردید ما را نیز فراموش نکنید. دست حق حافظ و نگهبان شما باشد. و برای آخرین کلام :

«ترک این مرحله بی همراهی خضر مکن
 ظلمات است بترس از خطر گمراهی» برای خود، استاد الهی و یک
 ولی خدا که واقعاً وارسته باشد بباید که خضر راهتان باشد و جمال جمیل نفخه
 دیدارتان گردد.

چهره رب صورت باطنی قیامت باطنی هر کس است.
 مربی، در خور بباید.

«یا هو»

«الحمد لله الذي هدنا الى صراط المستقيم»

خاک پای همه سالکان حق، فقیر مهران سُلگی (عبدالرحمن)

هجری شمسی ۷/۳/۷۴

مطابق با ۲۸ ذیحجه ۱۴۱۵ هجری قمری

○ آثار دیگر مؤلف:

-
- ۱- سیر درون
  - ۲- هفت درس عملی پرواز روح
  - ۳- مشوقه پنهان - (جلد اول)
  - ۴- سلوک روحی در روانشناسی تعبیرخواب

○ آثار آماده چاپ:

-
- ۱- هزار درس عشق - (جلد سوم)
پچاره
  - ۲- نهایت عشق در آینه^۰ مشوق - (جلد)
  - ۳- نگاه نافذ «قدرت چشم در تمرکز انرژیها»
  - ۴- ریاضت و مراقبه به زبان ساده «اسرار سلوک»

